

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Izjaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

SLOVENECE

Vodilna vloga letalstva pri bojih na vzhodni fronti

Nemške sile prodirajo daleč naprej na sovjetsko ozemlje in so dosegle vse po načrtu določene točke

Najnovejša poročila iz pristojnih virov javljajo o silnem razmahu nemške ofenzive, ki z nevzdržno naglico prodira vedno globlje proti vzhodu. Levo krilo nemških armad je pustilo za seboj že Litvo in velik del Letonske in doseglo ter prekorajilo črto Riga—Dvinsk—Minsk. Na ta način so nemške čete stopile že na ozemlje stare Rusije in prekorajile mejo, ki je veljala od leta 1939., ko se je Sovjetska polastila Baltičkih držav in vzhodne Poljske. Litva je že popolnoma zasedena, pa tudi nad polovico Letonske. Nemci prodirajo z ogromnimi oddelki tankov in oklepnih voz in se zdi, da je sovjetska obramba na tem delu že močno v razsulu.

Nemške divizije, ki so ob Sanu in gornjem Bugu morale zlomiti silno trdovratno sovjetski odpor, se tudi vedno hitreje pomikajo preko Lvova in se že nahajajo na prostoru Luck—Dubno—Rovno. Smer tega sunka gre proti Kijevu. Sovjetske čete, ki stoje na obeh straneh Pripeta, prihajajo vedno bolj v klešče in so v nevarnosti, da bodo ujete. Samo levo krilo sovjetske armade se še drži na Prutu, a bo zaradi razvoja na drugih bojiščih prisiljeno, da se umakne proti Odesi.

Iz nemških komentarjev je razvidna naslednja razdelitev nemških čet na vzhodu: Od ustja Donave pa do Karpatov stoji na 500 km dolgi fronti nemška balkanska armada pod vodstvom feldmaršala Lista skupaj z romunskimi četami pod skupnim vrhovnim poveljnikom generalom Antonescom. Od Karpatov pa do Vzhodnega morja stoji glavne nemške armade na tisoč kilometrov široki fronti. Od Karelške ožine pa do polotoka Kola na severu, na fronti, ki je tudi 1000 km široka, pa stoji finska armada, ki je okrepljena z nemškimi četami pod poveljstvom generala Dietlsa. Tej

severni armadi poveljuje finski maršal Mannerheim. Velikanski nemški vzhodni armadi, ki šteje nad 150 pehotnih in oklepnih divizij, stoji nasproti verjetno kakih 120 sovjetskih pehotnih divizij, kakih 20 konjeniških divizij in okrog 30 do 40 oklepnih in mehaniziranih brigad. Po nemških podatkih bi mogla imeti Sovjetska Rusija v evropskem delu v rezervi še kakih 27 pehotnih divizij, 5 kavalerijskih divizij in 1 oklepno brigado. Na Daljnem vzhodu pa varuje mejo proti Japonski in Mandžuriji 26 pehotnih divizij, 8 kavalerijskih divizij in 5 oklepnih brigad.

Neutrlni opazovalci poudarjajo, da v sedanjih odločilnih bojih sovjetsko letalstvo nikakor ne igra tiste pomembne vloge kakor se je splošno pričakovalo.

Berlin, 27. junija. Ip. V noči od 26. na 27. junij so nemške letalske sile znova napadle mnogo sovjetskih letališč in na njih uničevala barake, skladišča in druge naprave. Mnogo letal je bilo uničenih na tleh, med tem pa so bila mnoga sovjetska letala zbita v letalskih dvobojih ali pa od nemškega protiletalskega topništva.

Istočasno pa je nemško letalstvo zelo uspešno podpiralo delovanje nemških čet. Letala so namreč razbijala in uničevala sovražne motorizirane kolone in avtomobilska prevozna sredstva. Samo na enem odseku bojišča so letala razbila in uničila mnogo kamionov in mnogo topov.

Berlin, 27. junija. Ip. DNB je izvedel, da je skupina strmoglavskih letal v sredo na neki sovjetski postaji uničila 17 sovjetskih vlakov, ki so bili polni vojaštva in vojnega gradiva. Letala so opazila, da je nastalo več ogromnih eksplozij.

Bukarešta, 27. junija. I. V sodelovanju z nemškim letalstvom so v teku sedanjih borb na sovjetski fronti romunska letala bombardirala glavne sovjetske vojaške postojanke na severni obali Črnega morja, nemške eskadrile pa so bombardirale železniške postaje, prometna križišča, važne poti za preskrbovanje sovjetske armade in sovjetske čete na pohodu. Uspeh teh napadov je bil, da

so bile v kratkem vse sovražne ceste za preskrbo s potrebnim materialom razbite in neuporabljive. Posebno uspešne so bile posledice nemških in romunskih letal, ki so bombardirala skladišča orožja ob sovjetski obali na Črnem morju. Ko je to orožje eksplodiralo, so nastale grozovite eksplozije in velikanski požari, ki so se videli zelo daleč naokrog.

Berlin, 27. junija. t. Kakor se je izvedelo iz uradnih virov, so bili v zadnjih dneh napadi nemškega letalstva s posebno srditostjo in izdatnostjo usmerjeni na industrijska središča v Leningradu, kjer so povzročili velika razdejanja. Kakor je znano, so v Leningradu velike železarne, tovarne za orožje, za dele letal in tovarne za strelivo.

Berlin, 27. junija. Ip. DNB objavlja naslednje podrobnosti o dvoboju med nemškim protitankovskim topom in skupino sovjetskih oklepnih avtomobilov.

Skupina protitankovskega topništva je dobila ukaz, da naj napreduje po cesti in da naj čim prej zavzame važno obrambno postojanko ob glavni cesti. Ko se je nekaj časa nato baterija namestila, je mlad topničar s svojimi pomočniki opazil, da se bliža šest velikih sovražnih tankov. Prihajali so iz megle in jih je bilo le težko razpoznati. Sovražni tanki se bližajo z vso hitrostjo. Ko je prvi tank prišel v raz-

daljo 100 m od baterije, je top začel streljati. S prvim strelom je bil že zadet tank, ki se je prevrnil. Top je nato nadaljeval s svojimi streli z matematično točnostjo ter je tako zmanjšal hitrost ostalih sovražnih tankov, ki so hoteli napredovati z vso hitrostjo. Se dva strela iz topa, in dva najbližja tanka sta se ustavila. Ostali trije tanki so se hoteli umakniti, toda pot je bila zatpana z razrušenimi in poškodovanimi tanki. V tej hipni zmešnjavi sovjetskih tankov so nemški topničarji imeli lahko delo in so v nekaj minutah uničili še ostale tri tanke. V manj kot četrt ure so bili veliki sovjetski tanki uničeni in izločeni iz boja. Topničar pa je bil povišan v podčastnika zaradi svojih zaslug na tem odseku bojišča.

Osnove nemških uspehov

Berlin, 27. junija. Ip. Nemški listi objavljajo iz vira, ki je dobro poučen, pregled razvoja nemških operacij proti sovjetski armadi. Ta razvoj se lahko poda v petih točkah:

1. Sovjetska armada je bila presenečena in presenečenje se je posrečilo na vsej fronti;

2. sovjetska vojska je bila razbita že v prvih dneh. Vkljub delnemu hudemu odporu sovjetske čete niso mogle ovirati razmaha nemških čet. Povsod na vsej fronti so bile sovjetske obmejne postojanke zavzele;

3. že ob začetku je nemško letalstvo prizadajalo najhujše izgube sovjetskemu letalstvu ter je dokazalo svojo premoč na vsej fronti, ki se razteza na razdaljo 2.500 km;

4. ko je Finska bila prisiljena braniti se proti napadom boljševiške vojske, se je vojskovanje raztegnilo tudi na finski odsek;

5. nemške izgube so izredno majhne, to pa dokazuje, da rdeča armada ni v ničemer na višini nemške vojske. Že prvi spopadi so dosegli izredne uspehe, ki bodo silno važni za nadaljni razvoj operacij proti rdeči armadi. Na obeh straneh se vojskujejo milijoni vojakov, in tako ogromni armadi še ni bilo zbranih v bitki v vsej svetovni zgodovini.

Druga seja sosveta Ljubljanske pokrajine

Poročilo Visokega Komisarja o prehrani in o velikih cestnih delih v Ljubljanski pokrajini

Ljubljana, 27. junija.

Predvečernjim dopoldne je Visoki Komisar za Ljubljansko Pokrajino sklical pokrajinski svet. Pred obravnavanjem dnevnega reda je Ekscelesca Grazioli poudaril, da sta Italija in Nemčija že tri dni v vojni z Rusijo. Poudaril je dalje, da so se Sovjeti v soglasju z Anglijo pripravljali na napad proti državam, ki so članice zveze proti kominterni. Govoril je o močnejši vojaški pripravljenosti Osi ter izrazil trdni prepričanje o uspehu vojaške akcije proti komunizmu. V imenu sosveta je svojo misel posvetil našim hrabrim vojakom in vojakom zavezniške države.

Ker se je sosvet prvič po obisku v Rimu zdaj sestajal, je Visoki Komisar v imenu vseh navzočih izrekel hvalačen in vdan pozdrav Duceju, ki je sprejel zastopnike nove pokrajine in jim posvetil besede, katere so Slovence globoko zadele v dušo. Ekske. Grazioli je potem sporočil, da je preteklo nedeljo obiskal prebivalstvo na Dolenjskem. Izrekel je zadovoljstvo za nepričakovane manifestacije simpatij, s katerimi so dolenjski kraji sprejeli zastopnika fašistične vlade.

Visoki Komisar je potem spregovoril o zamenjavi dinarja v liro in o koristi, ki jo ugodna zamenjava predstavlja za gospodarstvo ter za prihranke v pokrajini. Poudaril je, da je fašistična vlada še enkrat hotela z velikim finančnim naporom pokazati zanimanje, ki jo navdihuje do Ljubljanske pokrajine. Zastopniki pokrajinske delovnosti so Visokemu Komisarju izrekli zahvalo prebivalstva za plemenito zamenjavo, določeno v korist Ljubljane in njene pokrajine.

V kratkem obravnavanju vprašanj, nastalih iz zamenjavanja, je Visoki Komisar začel razpravljati o vprašanju prehrane ter o nakaznicah za najvažnejša živila. To važno vprašanje so podrobno pretresli. Ko je sosvet obvestil o delu uradov, ki naj zagotovijo pokrajini potrebni dovoz živeža, je Visoki Komisar naglo orisal položaj tega dovoza in potrebo v pokrajini. Izjavil je, da so količine blaga na nakaznice tolike, da

vsakemu lastniku nakaznice zagotavljajo določeno množino. V zvezi s tem je poudaril, da se morajo trgovci in brezvestni zasebniki izogibati kopičenju živil in veriženju z njimi. Ob koncu razprave je Visoki Komisar še enkrat ponovil svoja navodila in zagotovil, da bodo proti atentatorjem na ljudski blagor sprejeti najstrožji ukrepi.

Ekske. Grazioli je potem sporočil, da je nujno potrebno plače in mezde spraviti na raven življenjskih stroškov in upoštevati cene, veljavne ob koncu marca glede na zamenjavo 100 din za 38 lir. Proučuje se ukrep za zvišanje plač in mezd. Visoki Komisar pa je s tem v zvezi sporočil sosvetu, da se bo zvišanje prejemkov in plač začelo 1. julija.

Visoki Komisar je nazadnje sporočil sosvetu seznam cestnih del, ki jih bo Državna avtonomna družba za ceste izvedla v Ljubljanski pokrajini, in sicer za znesek skoraj 35 milijonov lir. Ta dela so:

1. Splošna ureditev ceste med Planino in Ljubljano. 2. Splošna ureditev cestnih odsekov Hotedrišica—Kalec in Gruden—Kalec. 3. Splošna ureditev ceste Ljubljana—Ježica. 5. Vzdrževanje ceste St. Vid—Bregana za vse proračunsko leto 1941-42. 5. Vzdrževanje ceste Skofljica—Brod za vse proračunsko leto 1941-42. 6. Vzdrževanje ceste Novo mesto—Metlika za vse proračunsko leto. 7. Vzdrževanje ceste Planina—Ljubljana v prvi polovici proračunskega leta. 8. Obnovitev mostiča na Črnem potoku v Gornjem Logatcu. 10. Vzdrževanje ceste Ljubljana—Ježica v prvi polovici proračunskega leta. 11. Vzdrževanje ceste Hotedrišica—Kalec in Kalec—Gruden v prvi polovici proračunskega leta.

Visoki Komisar je sporočil tudi druge načrte za javna dela. Ti načrti se sedaj odobravajo in bodo čimprej izvedeni.

Med sejo, katere se je udeležil ves sosvet, so se oglasili k besedi svetniki: dr. Slokar, Kavka, dr. Basaj, Janez Pucelj, Albin Smerkolj, dr. Lavrič in Franc Heinrihar.

Sosvet se bo spet sešel 3. julija.

Vojno poročilo štev. 387:

Uspehi letalstva v Severni Afriki

Glavni stan italijanskih Vojnih sil poroča: Severna Afrika: Bombniki sil osi so nadaljevali v bombardiranju postojank in naprav na preskrbo v trdnjavi Tobruk. Lovei so z ognjem iz strojne opreme motorizirana sredstva in zbirališča v okolici Sidi el Baranija. Eno letalo vrste Hurricane je bilo sestreljeno.

Vzhodna Afrika: Sovražni poskus, da bi prekorajil reko Dideso (Gala in Sidamo) je bil preprečen.

Newyork, 27. junija. Ip. Ameriški časnikar Yindrich je bil nekaj časa pri angleških četah, ki so oblegane v Tobruku. V članku, ki ga je poslal svojemu listu, piše, da je položaj obkoljenih čet strašen, ker je oskrbovanje posadke silno težko. Hrano in orožje lahko dovažajo samo po morju, ta pot pa je izpostavljena silni nevarnosti. Ameriški časnikar piše, da bo morala posadka v Tobruku kmalu položiti orožje, če ne bo dobila dovolj potrebščin.

Prometni Minister Eksc. Host Venturi bo v soboto, 27. junija odprl borovniški most, ki je bil zgrajen v rekordnem času

»Slovenec« je imel že nekaj krat priliko, seznaniti naše čitatelje o izredno hitrem popravilu borovniškega viadukta, ki so ga bivše jugoslovanske čete porušile na svojem umiku 10. aprila letošnjega leta. Italijani so se takoj, ko so prišli v naše kraje, lotili popravila te izredno važne prometne žile. Pod vodstvom spretnih italijanskih inženirjev je šlo težko delo z izredno spretnostjo in naglico izpod rok. Vse ogromno delo je bilo dovršeno v čudovito hitrem času in jutri v soboto, bo popravljen borovniški viadukt že slovesno odprl.

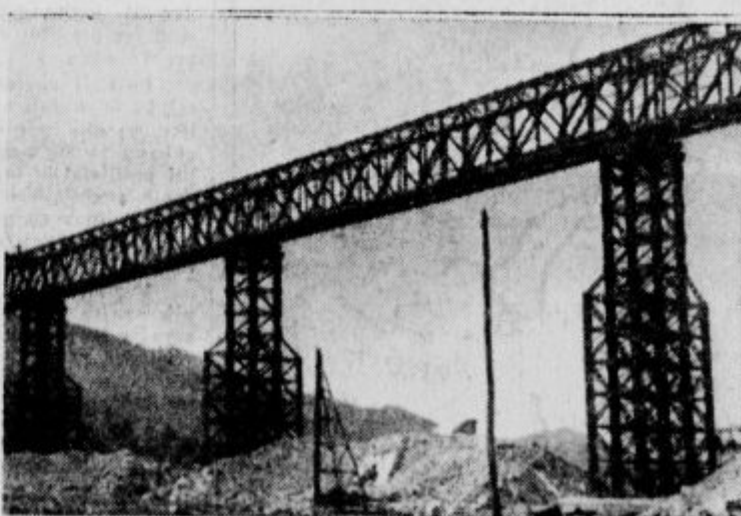
Tej izredni svečanosti bo dal posebni poudarek sam Prometni Minister Eksc. Host Venturi, ki bo prišel ob 10.15 v Postojno in se nato popeljal s posebnim vlakom v Borovnico, kamor bo prispel ob 11.30 in nato odprl novi borovniški viadukt. V spremstvu Ministra bo tudi državni poštajnik Jannelli. Po končani svečanosti se bo Eksc. Prometni Minister odpeljal v Ljubljano ob 12.30. Njegovo potovanje ima uradni značaj. Na ljubljanskem kolodvoru bo Ekscelesco pozdravil častni oddelek.

Pri otvoritvi borovniškega viadukta bodo navzoči oddelek, ki so viadukt zgradili v rekordno hitrem času.

Ob tej priliki, ko se obnavlja toliko razčlenjena železniška zveza med Ljubljano in Trstom, bo imela naša javnost priložnost, da pozdravi odlično osebnost Prometnega Ministra Eksc. Host Venturija, ki je bil prostovoljec že v svetovni vojni in se je v letu 1915 do 1918 hrabro in uspešno vojskoval in doprinesel svoj pomemben delež k zmagam Italije. Bil je tudi ožji sodelavec Gabriella d'Annunzia pri njegovih junaških podvigih. Minister Host-Venturi je iz vsega početka sodelo-

val pri fašističnem pokretu, kjer so mu bila zapana važna in odgovorna mesta tako v Milici kakor v Stranki. Zaupanje Ducejevo ga je poslalo v Prometno Ministrstvo najprej kot podtajnika, nato pa kot Ministra.

Javnost toplo pozdravlja tudi Eksc. državnega poštajnika Jannellija, ki že več let posveča vse svoje moči in delo organizaciji italijanskih železnic.

Dne 10. aprila 1941 porušeni borovniški viadukt, ki so ga italijanske vojaške in železniške oblasti v izredno kratkem času zgradile

Madžarska napovedala vojno Sovjetski zvezi

Sovjetska letala so brezobzirno bombardirala madžarska mesta

Budimpešta, 27. junija. Ip. Uradno je bilo objavljeno, da se zaradi nedopustnih letalskih napadov, ki jih je sovjetsko letalstvo izvedlo na neoborožena in neutrjena mesta v državi, se Madžarska smatra v vojnem stanju s Sovjetsko zvezo.

Budimpešta, 27. junija. Ip. Poročila, ki so prišla danes jutraj, vedo povedati, da so bili napadi sovjetskih letal na Košice mnogo večji, kakor pa se je moglo presoditi v prvem trenutku. Sovjetski letalci so napadli Košice trikrat. Prvi napad so izvedla tri sovjetska letala z zakritimi spoznalnimi znaki, da obramba mesta ne bi mogla takoj nastopiti. Letala so vrgla 27 bomb, 4 bombe pa so zadele poštni urad in uničili telefonsko centralo. V centrali so bile ubite štiri osebe. Druge bombe so razdeale mnogo hiš okoli vojašnice topniškega polka, ki ima svoj sedež v tem mestu. Po dosedanjih ugotovitvah so bombe zahtevale 20 mrtvih, poleg tega pa je bilo 18 oseb težko in 23 lahko ranjenih.

Budimpešta, 27. junija. Ip. Ko je predsednik vlade v zbornici izjavil, da se zaradi neizvzanih sovjetskih letalskih napadov na madžarska mesta Madžarska nahaja v vojnem stanju s Sovjetsko zvezo, so se s svojih sedežev dvignili vsi poslanci in priredili velike manifestacije predsedniku vlade in madžarski vojski. Poslanci so zlasti dolgo

pozdravljali besede predsednika vlade, ko je rekel: »Madžarske sile bodo takoj podvzele vse potrebne. Poslanci so dolgo vzklkali regentu Horthyju, madžarski vojski in pa zaveznikiškim vojnim silam.

Budimpešta, 27. junija. Ip. DNB. Včeraj ob 16.30 so imeli v Budimpešti letalski alarm, ki je trajal 10 minut. Prebivalstvo je pokazalo mnogo discipline, ko je mirno izvajalo vse ukrepe madžarskega obrambnega ministrstva.

Sovjetska letala so včeraj opoldne z ognjem iz strojne obhlapala brzovlak, ki vozi na progi Budimpešta-Korosmano, ko je bil vlak med postajama Tissaborkup in Rako. Med potniki je bila ena oseba mrtva, trije pa ranjeni.

Sovjetska letala so ob 13. uri bombardirala Košice, kjer so bile poškodovane nekatere hiše. Bombe so ubile pet oseb, mnogo oseb pa je bilo ranjenih. Včeraj ob 17.30 pa je skupina sovjetskih bombnikov ponovila napad na Košice, toda madžarsko protiletalsko topništvo je sovjetska letala prisililo k umiku. Tokrat letala niso mogla vreči nobene bombe.

Okoli 16.15 so sovjetska letala skušala približati se Budimpešti, toda med Yaenom in Nagymarasom jih je protiletalsko topništvo prisililo k umiku.

Finska pozdravlja prihod italijanske vojske na sovjetsko bojišče

Finski listi pišejo, da je Ducejeva Italija odločno podpirala Finsko v boju proti Sovjetom

Helsinki, 27. junija. Ip. Finski listi so tudi objavili na zelo vidnem mestu novice agencije Stefani, da je Duce pregledal motorizirane čete, ki naj odidejo na sovjetsko bojišče. Zaradi te novice so finski listi izšli v posebnih izdajah. V svojih komentarjih so finski listi spominjali, s kakšno pristranostjo in s kakšnim prijateljstvom je Italija spremljala gigantski boj male Finske proti rdeči premoči. Finsko prebivalstvo je italijansko poročilo sprejelo z velikimi simpatijami in največjim veseljem. Tisti vojaki, ki so se že v Španiji vojskovali proti rdeči nevarnosti, so se tedaj priključili tisti vojni, ki bo končno uničila največjega sovražnika Evrope in njene civilizacije.

Helsinki, 27. junija. Ip. Včeraj jutraj so imeli v Helsinku dva zaporedna letalska alarma. Sovjetski bombniki so zopet napadli letališče Malmi, kamor so metali bombe. Sovjetski bombniki so tudi napadli Merikatu in otok Sirpaleskarf. Protiletasko topništvo pa je tam odpodilo sovražna letala. Izvedelo se je, tudi, da so sovjetski bombniki napadli tudi Turku. Na stanovanjskih poslopjih je škoda zelo velika.

Žrtve sovjetskih letalskih napadov

Helsinki, 27. junija. Ip. Včerajšnja bombardiranja sovjetskih letal so zahtevala sedem smrtnih žrtve, 27 oseb pa je bilo ranjenih.

Helsinki, 26. junija. t. Zvedelo se je, da so predvčeršnjim in včeraj krdela sovjetskih letal preletela Helsinki in druga finska središča; prihajala so iz letališča v Vipuriju. Nemška letala pa so zelo močno bombardirala sovjetska letališča Tallin, Paldiski, Leningrad in Kronstadt.

Berlin, 27. junija. t. Nemški poročevalski urad poroča iz finske prestolnice Helsinki: Pri napadih sovjetskega letalstva na Turku je bilo ubitih vsega 19, ranjenih pa 56 oseb. Kakor pišejo lokalni listi, je bil poškodovan tudi zgodovinski grad v Turku. V parku pred gradom je bil na odprtem uničen narodni muzej. Prišlo so tudi poročila, da je bilo pri bombardiranju Heinole v torek ubitih 13 oseb. Na podlagi novic, ki so sedaj prispele iz Kotke, je sovjetsko letalstvo prvič napadlo to mesto v torek zgodaj jutraj, in sicer ob pol dveh ponoči. Ob treh so zopet prišla sovražna letala in metala na mesto zažigalne bombe. Neka lesena hiša se je takoj vnela. V ognju je našla smrt neka ženska in en otrok. Kotko sta znova bombardirali dve letali ob treh do pol šestih. Tokrat sta bili ranjeni dve osebi, v mestu pa je nastalo več požarov.

Španski prostovoljci za sovjetsko bojišče

Madrid, 27. junija. Ip. Zastopnik vlade je izjavil časnikiarjem, da je politični junti prispela cela vrsta pisem, v katerih številni španci zahtevajo, da se jim dovoli čast, da bi se smeli v prvih vrstah vojskovati proti boljševikom. Vlada je poslušna na to, da se vsa država zaveda potrebe te križarske vojne proti boljševizmu in da tako vse javno mnenje podpira stališče, ki ga je zavzela vlada.

Madrid, 27. junija. Ip. Do protikomunističnih demonstracij je prišlo tudi v Kartageni, Geroni, Palmi de Mallorca in v Ubedi. Mnogiža je odšla pred italijanske in nemške konzulate ter vzklkala Duceju in Hitlerju.

Nočni letalski napad na Bukarešto

Bukarešta, 27. junija. Ip. Ponoči so imeli v Bukarešti štirikrat letalski alarm. Sovražno letalstvo je metalo bombe na prestolnico in povzročilo škodo in žrtve.

Bukarešta, 27. junija. t. Romunska telegrafska agencija poroča, da so v včerajšnjem letalskem napadu na Bukarešto med 5.30 do 7 vrgla sovjetska letala na prestolnico 14 bomb, ubile 4 osebe, 12 pa jih ranile. Šest zasebnih hiš je bilo porušeni, tri pa so težko poškodovane.

Boji v Siriji

Beirut, 27. junija. Ip. Iz uradnega francoskega vira se je izvedelo, da je dne 26. junija na vseh odsekih bojišča v Siriji vladal popoln mir. Sovražnik ni izvedel nobenega napada proti francoskim postojankam.

Angleška letala so brez uspeha bombardirala postojanke severno od Sueda. Francosko letalstvo je nadaljevalo s svojimi izvidniškimi poleti in bombniki so bombardirali sovražne postojanke. Zvečer dne 25. junija je angleško letalstvo metalo bombe na Beirut, ne da bi napravilo kaj škode. Dne 26. junija jutraj so sovražni bombniki bombardirali postajo Homo ter je bilo četrto oseb ubitih, šest pa ranjenih. Bilo je nekaj stvarne škode. Francoska mornariška letala so napadla odseke Palmiro in Merdium. Francoski lovel so sodelovali uspešno pri napadih na razne cilje. Tri francoska letala se niso vrnila na svoja oporišča.

Neka govorna radijska postaja je smeli ob 20 poročala, da so francoska letala bombardirala v sredo Damask. Francosko vrhovno poveljstvo odločno zanika to lažljivo trditve.

Gospodarsko sodelovanje med Nemčijo in Turčijo

Carigrad, 27. junija. t. Turški tisk sedaj objavlja novice o gospodarskem sporazumu med Nemčijo in Turčijo, ki predvideva obširno izmenjavo blaga med obema državama. Po tem sporazumu bo dobila Nemčija za deset milijonov turških lir (20 milijonov mark) tobaka, v zamenjavo pa bo dala Turčiji Nemčija industrijske izdelke, predvsem razne vrste zdravil. Za mesec julij predvideva ta sporazum izmenjavo blaga v vrednosti 21 milijonov turških lir.

Gospodarstvo

Cene jajc v Trstu. Od 26. junija dalje veljajo naslednje cene jajc v Trstu: izbrana sveža italijanska jajca na debelo 118 lir za 100 kom, na drobno 1,23 lire za komad, srednjeyrstna italijanska sveža jajca na debelo za 112 lir za 100 komadov, na drobno 1,20 lire za komad in inozemska jajca na debelo 103 lire za 100 komadov, na drobno 1,10 lire za komad.

Povečanje življenjskih stroškov v Zagrebu. Zagrebska Delavska zbornica je izračunala življenjske stroške za delavstvo s koncem meseca maja in je prišla do naslednjih zaključkov: od avgusta 1939 pa do konca maja 1941 so se mesečni življenjski stroški enega moškega delavca-samca zvišali za 128,8%, za delavsko družino dveh oseb (moža in ženo) za 223,57% in za vsakega otroka za 194,81%. Pri tem je seveda treba upoštevati, da so izdatki za stanovanje ostali nespremenjeni.

Vžigalična družba za Hrvaško. Nedavno je bila registrirana v Zagrebu »Družba za vžigalice za neodvisno državo Hrvaško«. Glavnica: znaša en milijon dinarjev.

Monopolna petrolejska družba na Hrvaškem. V Zagrebu je osnovana »Paklida«, pooblaščenca petrolejska d. d. z glavnico 5 milij. din, od katere prevzame država 60%, ostanek pa vpisajo podjetja, ki se bavijo s predelavo ali prodajo tekočih goriv in imajo sedež na Hrvaškem. Družba ima monopol uvoza, izvoza in prodaje mineralnih olj in tekočih goriv.

Pogajanja za trgovino med Hrvaško in Sp. Stajersko. V Zagrebu se je v soboto sestal mešani odbor, v katerem so zastopniki Hrvaške ter zastopniki civilne uprave Spodnje Stajerske in Gorenske. Na tem zasedanju razpravljajo o prošnjah za uvoz in izvoz blaga, ki je bilo naročeno pred 10. aprilom in tudi že plačano. Teh prošenj je 600.

Tovarištvo nemškega in italijanskega orožja:

Sile nove Evrope v boju proti boljševizmu

Berlin, 27. junija. Ip. Nemški tisk je pod velikimi naslovi in na vidnih mestih objavil novice, da je Duce pregledal motorizirano divizijo ekspedicijskega zbora, ki bo odšel na sovjetsko bojišče. Tudi politični krogi pozdravljajo z velikimi simpatijami Ducejev sklep, da odide italijanski ekspedicijski zbor na vzhodno bojišče. V Berlinu poudarjajo, da ta sklep ni samo izraz tovarštva italijanskega in nemškega orožja, ampak je tudi izraz vzajemnosti dveh revolucij. Italijanski vojaki se bodo tedaj vojskovali ob strani nemških, romunskih, finskih vojakov in španskih prostovoljcev, to je z vsemi zbranimi silami, ki so krenile v gigantski boj za novo Evropo, katero je treba za vedno rešiti boljševiške nevarnosti in angleškega vpliva.

Dejstvo, da bodo zmagovalci Narvicka skupno s finskimi oddelki pod poveljstvom maršala Mannerheima korakali proti rdeči armadi, je poročstvo, da rdeče čete ne bodo moge zaneseti vojskovanja na finsko bojišče, ampak bodo združene nemške in finske sile tudi na severu preprečile razmah boljševizma. Na severu in na jugu sovjetske fronte se bodo združene sile nove Evrope vojskovale proti boljševiški nevarnosti. Nova Evropa se je zbrala ob osi, Churchill pa je sklenil zvezo z boljševizmom in Roosevelt je v največji zadregi.

Berlin, 27. junija. Ip. Nemški pristojni krogi pozdravljajo sklep švedske vlade, da se dovoli prevoz nemških čet čez švedsko ozemlje. V Berlinu pravijo, da je ta švedski sklep nov jasn dokaz, da švedska vlada hodi po pravi poti. Tudi švedska hoče torej korakati rano ob rami s silami, ki hočejo osvoboditi Evropo boljševizmu in odstraniti iz Evrope največjega sovražnika zahodne civilizacije: boljševizem.

Berlin, 27. junija. Ip. Iz pristojnega vira so včeraj v Berlinu ponavljali izjavo, da se Nemčija ne vojskuje proti narodom Sovjetske zveze, ampak samo izključno proti boljševizmu in proti njegovim odgovornim predstavnikom. O bodočem političnem razvoju zasedenega sovjetskega ozemlja pa v Berlinu ne marajo podajati nobenih izjav. Take izjave pa tudi v tem trenutku ne bi bile na mestu.

Berlin, 27. junija. Ip. »Diplomatska in politična korespondenca« objavljajo članek o tem, da se je Finska priključila vojni Nemčije, Italije, Romunije in Slovaške proti Sovjetski zvezi. List poudarja, da je Finska krenila na

pot osvobodilnega boja. Dasi sta finska in sovjetska vlada podčrtavali svojo nevtralnost, je rdeče letalstvo vendarle v zadnjih dneh bombardiralo mnogo finskih mest in središč. Sedaj se finski vojaki rano ob rami vojskujejo proti sovjetskim vojakom, razvija se boj, ki naj Evropo reši boljševiške nevarnosti. Zadnji dogodki so vedno bolj dokazovali, da je Sovjetska zveza pripravljala na Baltiku isto, kar je hotela doseči na Balkanu, ko je stremela za tem, da bi se dokopala do svetovne oblasti nad kontinentom.

Bukarešta, 27. junija. Ip. Novica, da je Duce pregledal motorizirane čete, ki naj odidejo na sovjetsko bojišče, je tukaj izvala velikansko navdušenje. Listi so snoči pod velikimi naslovi objavili to novice, obenem pa Ducejevo sliko. Prvi komentarji romunskih listov poudarjajo, da je bil Mussolini med prvimi na svetu, ki so začeli boj proti boljševizmu.

Brazilijska proti hujskanju ameriške propagande

Predsednik republike Vargas zavrača govorice o neki »peti koloni« v Braziliji

Rio de Janeiro, 27. junija. Ip. Vsi braziljski listi objavljajo v velikem obsegu razgovor, ki ga je imel predsednik republike Vargas z dopisnikom lista »Nacion« v Buenos Airesu.

V tej izjavi je predsednik braziljske republike točno pojasnil stališče svoje vlade do evropske vojne. Za Brazilijo je evropska vojna nekaj tujega, kakor je tuja za vso Ameriko. Brazilija bo ohranila svojo nevtralnost, dokler ne bo napadena.

Nato se je Vargas dotaknil vprašanja, češ da bi nekateri zastopniki tujih narodov v Braziliji mogli biti nevarni za neodvisnost dežele. To ne-

varnost napihujejo zlasti zastopniki angleške in ameriške propagande. Pa tudi Roosevelt je opozoril na to nevarnost.

Vargas zavrača te navedbe in pravi, da si v tujini delajo napačno sliko o tem vprašanju. Sam ne mara omenjati virov, ki raznašajo ta poročila, vendar pa lahko dokaže, da zastopniki raznih evropskih narodov ne povzročajo takih skrbi braziljski vladi.

Braziljski listi podčrtavajo pomen teh izjav in pravijo, da so vse trditve o neki »peti koloniji« samo plod ameriške propagande.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 27. junija. t. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Prvih pet dni vojne je pokazalo, da je bila sovjetska armada pripravljena za napad na zahodno Evropo.

Tudi v zahodnih lokih ob Lemberku in Bjalistoku, ki smo ju najprej zavzeli in onesposobili za obrambo, so naše čete našle zbirališče ruskih napadalnih oddelkov. Tako je prišlo že v prvih obmejnih bitkah do spopadov s sovjetsko armado in letalstvom.

Naše, na vseh frontah zmagovite čete, so dosegle velike odločitve. Poročila o tem bodo objavljena.

Vojna mornarica in letalstvo sta uspešno nadaljevala boj proti angleškim ladjam. Ena naša podmornica je potopila zahodno od Afrike 5 sovražnih trgovskih ladij s 31.500 tonami. Bojna letala so uničila v zadnji noči pred angleško vzhodno obaljo tri tovorne ladje z 18.000 tonami.

Nadaljni zračni napadi so bili usmerjeni na pristaniske naprave ob ustju Temze in proti nekemu letališču v južni Angliji. Nadaljevali smo s polaganjem min pred angleškimi pristanišči.

Daljnostrelna baterija naše vojne mornarice je obstreljevala sovražne ladje v Rokavskem prelivu.

V severni Afriki so nemška bojna letala na dan 25. junija uspešno napadla zbirališča angleških čet pri Sidi el Baraniju in njihovo topništvo pri Tobruku.

Poskusi angleških bombnikov in lovskih letal, ki so skušali napasti obale ob Rokavskem prelivu, so bili tudi včeraj odbiti s pomembnimi izgubami za sovražnika. V zračnih bojih so sestrelili protiletalski topovi 9, mornariško topništvo pa dvoje angleških letal.

En lovec za podmornice je bil v Rokavskem prelivu napaden od dveh angleških letal, pa je obe letali sestrelili.

V zadnji noči je vrgel sovražnik na različnih krajih v zahodni in severozahodni Nemčiji manjše število rušilnih in zažigalnih bomb. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj majhnih izgub. V različnih krajih so bila uničena ali poškodovana stanovanjska poslopja. Nočni lovci in protiletalska obramba so sestrelili dve napadajoči letali. Poveljnik neke letalske skupine, poročnik Ihlefeld, je dosegel 26. junija svoj 30. in 40. zmago v zraku.

Berlin, 27. junija. Ip. Oddelki angleškega letalstva so ponoči leteli nad Schleswig-Holsteinom in nad industrijskimi pokrajini Porenja in Vestfalske. Letala so zmetala nekaj bomb, ki so na-

pravile škodo, toda ne na vojaških napravah. Nekaj mrtvih med civilnim prebivalstvom. Ena napadalo letalo so sestrelili naši lovci.

Berlin, 27. junija. Ip. Nemško letalstvo je v noči na četrtek bombardiralo mnogo sovjetskih letališč in uničilo mnogo skladišč bencina. Mnogo letal je bilo uničenih na tleh, prav tako pa so bile razdejane in razbite protiletalske baterije.

Letalstvo je odločno podpiralo boje na suhem in letala so izvedla silne napade na sovražne tanke in na zbirališča sovražnih motoriziranih kolon. Mnogo tankov je bilo uničenih, mnogo težkih topov in motornih vozil pa je bilo razdejanih.

Važni posveti v Tokiu

Tokio, 27. junija. t. Nemški poslanik v Tokiu se je razgovarjal z japonskim zunanjim ministrom Macuoko poldrugo uro.

Tokio, 27. junija. t. Na seji vlade, ki se je vršila danes jutraj, je dal zunanji minister Macuoka poročilo o razvoju spopada med osiškimi silami in Sovjetsko Rusijo. Nato je bil posvet med ministri in armadnimi poveljniki pod predsedstvom princa Konoje.

Tokio, 27. junija. t. Na tiskovni konferenci je uradni govornik danes jutraj izjavil, da trgovska pogodba s Sovjetsko Rusijo še ni bila ratificirana in da še tudi ni določen datum za ratifikacijo.

Zemljevid k bojem na vzhodu

Umrla je gospa

Tončka Gaber roj. Jesenko

Pogreb predrage žene in mamice bo v nedeljo, dne 29. junija 1941, ob 16.30 iz kapele sv. Andreja na Zaloh na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. junija 1941.

Zalujoči: Ante Gaber, soprog; Majda poroč. Brili, Breda in Alentica poroč. inž. Dolenc, hčerke; zeta; vnuk Mirt, vnučka Polonica in družina Jesenko.

Gostovanje Kr. rimske opere v Ljubljani

V zadnjih letih je v Italiji izmed umetnosti najbolj uspela in se razvila glasbena umetnost, ki stoji resnično na eni najvišjih stopenj v evropskem svetu. Kr. rimska opera pa zavzema prvo mesto v italijanskem opernem prizadevanju ter uživa z milansko Scalio svetovni sloves. Ze samo imena kakor Gigli, Caniglia, Fava, ki so člani tega izbranega ansambla, so svetovno znana ter jih tudi pri nas poznamo iz italijanskih filmov. Sedaj je ministrstvo za narodno kulturo sklenilo, da pride ta kr. rimska opera v Ljubljano kot eden prvih kulturnih obiskov iz prestolnice, kar bodo gotovo Slovenci vzeli za veliko naklonjenost rimskih krogov naši mladi provinci. Dva vlaka bosta pripeljala potrebno gradivo ter veliko gledališko družino (214 oseb). Rimsko gledališče je dalo za ljubljansko gledališče razmere delati scenografu Furigi popolnoma nove kulise za predstavo Madame Butterfly, dočim so tudi za Traviato sestavili novo opremo iz starejših rekvizitov. Ljubljanska opera je namreč za te veleumetne svetovne razmere gotovo zelo majhna, saj postaja premajhno že tudi za naše slovenske in bo treba načeti vprašanje razširjenja. To tehnično gradivo bo odposlano iz Rima že 23. t. m. Umetniki in tehnično osebje pa pride v naše mesto dne 8. julija. 214 ljudi bo predstavljalo prvi obisk kr. rimske opere v Ljubljani, med njimi 44 članov orkestra, profesorjev glasbe, kolikor jih lahko namesti naše gledališče, prav tako 44 članov zbor, 32 članov baleta, ostalo pa so solisti najvišjega imena, ter ostalo osebje. V tako velikem številu ni naše mesto obiskala še nobena igralska družina ter bo ta obisk naravnost kulturna senzacija svetovnega sloga.

Kr. rimska opera bo priredila v naši Operi dve gostovanji, in sicer dne 9. julija (sreda) Verdijevo »Traviato« ter 10. julija (četrtak) Puccinijevo »Madame Butterfly«. Obenem bodo tej kratki predstavi dodali tudi balet iz Verdijeve opere »Sicilijanske večernice« pod naslovom »Štirje letni časi, da tako napolnijo ves večer.

Verdijevo »Traviato« bo režiral režiser Marcello Geronzi, dirigiral ravatelj Tullio Serafini, koreografijo priredil Aurelio Milosa, scenografio Camillo Parravicini, kostume Mario Pompei, ravatelj odrskega dela pa je Pericle Ansaldo. Pravi svetovni sijaj pa bosta dala predstavi svetovna pevca Maria Caniglia v vlogi Violette Valery ter Beniamino Gigli v vlogi Alfredo Germonta. Tako se bosta z desek našega gledališča prvič oglasila ta dva svetovna umetnika, ki imata pri nas že svoje oboževalce. Pa tudi druge vloge so zasedene

z najboljšimi močmi. Primabalerina pa je Attila Radice. Ta predstava bo gotovo najpopolnejša uprizoritev tega klasičnega italijanskega dela.

Puccinijevo »Madame Butterfly« bodo dali drugi dan 10. julija (četrtak) v popolnoma na novo narejeni scenski obliki, kateri je dal scenograf Furiga. Tudi to delo je režiral Marcello Geronzi, dirigiral pa bo ravatelj Olivero de Fabritis. Sijaj te predstave bo v svetovnoznani interpretarki te vloge Madame Butterfly Mafaldi Favero. Pinkertona bo pel Alessandro Ziliani, vlogo Suzuki Edmea Limberti in Sharplessa Emilio Ghirardini. Tudi ostale vloge bodo podane dovršeno. Ker je za njihove razmere ta opera sama premajhna za ves večer, bodo navrgli ta večer še balet iz Verdijeve opere Sicilijanske večernice pod naslovom Štirje letni časi (Le quattro stagioni) v scenografiji Alfredo Furiga ter pod taktirko mojstra Giuseppea Conca. Koreografija je delo A. Milosa. V baletu bo nastopil ves ansambel, med katerim se odlikujeta primabalerina Attila Radice ter njen partner Marcello Fenchel.

Ze iz tega programa je videti, da bo gostovanje kr. rimske opere na svetovni višini, kakor je Ljubljana v svojem gledališču še ni videla. Razumljivo je zato že sedaj veliko zanimanje za ti gostovanji. Gotovo je, da veliki večini ljubljancev ne bo mogoče ustreči, kajti po želji Visokega Komisarjata naj bi se dala možnost udeležbe tudi vojakom, delavstvu, dijakom in podeželanom, za kar bodo mesta že v naprej rezervirana. Verjetno je, da bo vodstvo gledališča primorano prodajati vstopnice samo »po dejanjih«, da tako ugodni čim večjemu številu svojih abonentov in prijateljev gledališke umetnosti. Ni še določen način prodaje, mi bi samo želeli, naj se da možnost čim večjemu številu oseb videti to umetnostno senzacijo. Visoki Komisar je tudi že mislil na to ter je določil, da se bosta obe prireditvi po direktnih zvočnikih prenašali v Tivoliju, kjer bodo vsi ljubitelji lepega petja svetovnih pevcev mogli spremljati predstavo po njeni zvočni strani. Za to misel in izvedbo bo gotovo vsa Ljubljana, v kolikor se ne bo mogla udeležiti predstave v gledaliških prostorih, gotovo prirediteljem hvalažna ter se bo zbrala v lepem naravnem parku, kjer bo v nočnih urah lahko poslušala svetovne slavčke Giglija, Caniglia, Favore in drugih največjih pevcev našega časa.

Za danes samo napovedujemo to gostovanje, h kateremu se bomo že povrnili in skušali predstaviti najvidnejše predstavnike reprezentativne Italijanske kr. Opere v Rimu na prvem njihovem obisku v Ljubljani.

ske razstave ter recitacijski večeri v Novem mestu lepo uspevali in da jim ne bi primanjkovalo obiskovalcev, če bi bili poprej skupno z merodajnimi novomeškimi činitelji dobro organizirani.

Prav dobro se zavedamo, da je uredništev vseh teh želja težka in da bi zahtevala mnogo dela in osebnih žrtve. Mislimo pa, da nas danes razmere same prepričujejo, da so žrtve potrebne in da nam bodo le žrtve ohranile naše kulturno življenje in našo medsebojno povezanost, ki mora postati krepkejša, kakor je bila doslej. S tem prepričanjem pojdemo na delo in sadovi gotovo ne bodo izostali!

Šport

Slovenec Avgust Prosenik

PRIBORIL PRVENSTVO ZAGREBSKE PODZVEZE

V nedeljo, 22. julija, je imela Zagrebška kolesarska podzveza letošnje kolesarske tekme na progi Kustošja—Podsused—Bistra—Jakovlje—Orosavlje—Krapina in nazaj. Seniorji so vozili 100. juniorji pa samo 50 km. Za tekme se je prijavilo 17 vozačev, juniorjev pa 29. Tekmovalo je pa samo 11 seniorjev ter 19 juniorjev. Prvi so startali seniorji. Ze prvi kilometer so pokazali, da se bosta za prvenstvo borila Prosenik in Horvatič. Solman in Čelešnik sta se pa v glavnem trudila, da bi dosegla čim boljše mesto. Pri Podsusedu je zaradi defekta na kolesu zaostal Inkret. Cesta do Jakovlja je bila precej slaba, dalje proti Krapini pa skoro nemogoča za tekmovalce. Na nekaterih mestih je bila tudi posipana ter so skoro vsi vozači imeli defekte na gumiju. Skozi Orosavlje so prvi vozili Prosenik, Horvatič in Čelešnik. Pri naslednjem vzponu ceste je Čelešnik za prvima dvema zaostal za 30 m, kar sta Prosenik in Horvatič izkoristila. Pred Podsusedom je imel defekt na kolesu tudi Horvatič ter je tako ostal med prvimi samo Prosenik. Pa tudi ta je imel smolo na postaji Vrapče, kjer ga je zadržal osebni vlak, ki je bil ravno na postaji ter mu je zmanjšal prednost od treh minut na eno minuto.

Enake težave so imeli pri tekmi tudi juniorji, pri katerih si je priboril prvo mesto mladi Bat. Doseženi rezultati so zaradi slabe ceste tako pri seniorjih, kakor tudi pri juniorjih še zadovoljivi ter so naslednji.

Seniorji: Avgust Prosenik (Gradjanski) 100 km za 3:13:32 povprečno 31.150 km na uro; 2. Vlado Horvatič (Gradjanski) 3:14:40; 3. Gabrijel Čelešnik (Sokol) 3:21:01; 4. Nikola Penčev (Sokol) 3:25:02; 5. Rudolf Fiket (Gradjanski) 3:26:43; 6. Peter Kahlina (Gradjanski); 7. Marijan Domitrovič (Sokol); 8. Josip Solman (Gradjanski).

Juniorji: 1. Branko Bat (Zelezničar) 50 km za 1:38:35 (povprečno 30.600 km na uro); 2. Slavko Lamza (Gradjanski) za pol kolesa; 3. Ljudevit Gorički (Zelezničar) za eno razdaljo; 4. Milan Poredski (Trešnjevka) za dve razdalji; 5. Drago Vodopija (Orel) za tri razdalje; 6. Josip Sagud (Sokol) za 1:39:02; 7. Branko Samboj (Pekarski) isti čas; 8. Ivan Obućina (Gradjanski) 1:39:37; 9. Vlado Belatič (Gradjanski) 1:43:05; 10. Stjepan Vrbanič (Trešnjevka) 1:44:25; 11. Mato Vrhek (Varaždinska Slavia); 12. Vilim Hafner (Trešnjevka); 13. Drago Kunč (Sokol); 14. Zeljko Šifer (Olimp); 15. Milan Gjurgjek (Varaždinska Slavia).

V Rimu se je 22. junija pričel teniški dvoboj med italijanskimi in madžarskimi teniški igralci. Tekme so v mramornem stadionu »Foro Mussolinic«. Prvi dan so odigrali dve igri, pri katerih so italijanski teniški igralci premagali Madžare ter vodijo z rezultatom 2:0. V prvi igri je Del Bello po 2 in pol seta borbe premagal Szegitija v petih setih z rezultatom 6:2, 4:6, 6:3, 4:6, nato je pa Cucelli z lahkoto zmagal nad Gaboryjem v treh setih z rezultatom 6:2, 6:1 in 6:4.

V Palo Alto v Kaliforniji je Harris v metanju diska za akademsko prvenstvo Zedinjenih držav dosegel razdaljo 53.26 m ter je s tem dosegel za 15 cm boljše razdaljo, kakor pa dosedanj svetovni prvak Nemeš Schröder.

Slovenec Kotnik, član Concordie, je v Zagrebu zmagal v teku na progi 3.000 m. V polčasu med zadnjo nogometno tekmo med moštvom Gak in Concordio v Zagrebu je bilo tudi tekmovalje v teku na 3.000 m dolgi progi. Tekmovalo je 13 tekačev. Po zelo ostrem začetku se je Slovenec Jože Kotnik priboril v ospredje ter je 1 km pretekel v 2:54 minuti, polovico proge pa v 4:21 minuti. V drugi polovici Kotnik ni imel več resnih tekmecev ter je z lahkoto prispel na cilj v 8:59.2 min. Skoro 150 m za njim je zaostal Flass (Hašk) ter je prispel na cilj v 9:20.6 min. Tretji je bil Hornik (Maraton) z rezultatom 9:29.4 min. Četrty Zelčič (Concordia) v času 9:36.0, peti Mihalčič (Concordia) z rezultatom 9:48, šesti Ivo Krajcar

Morski volkovi

Ce se pelješ po nekaterih delih morja, zapaziš, da je ladja venomer obdana s tolpani lačnih morskih volkov. Neprestano sledijo ladjo, dan in noč so na preži. Mogoče se bo pripetila kakšna nesreča, ali bo kak samomor? Nemara bi utegnil tudi kak živ ali mrtev potnik pasti v morje! Na vsak način pa je tu zanje nebroj kuhinjskih odpadkov. Saj se vse požre, kar je vredno žrtja. Na morju kot v morju. Na voznji skozi življenje je sileno, zlasti, če imaš veliko ladjo. Čim se vkraša, čim utoneš v morju življenja, sploh, če ti kaj uspe v življenju, iz česar je moči prejemati dobičke, kaj se na obzorju pojavijo morski volkovi, pripravljeni v bližino in se spravijo na go-njo. Nemara se bo dalo kaj pridobiti? Kakor pravi morski volkovi, tako imajo tudi ti neusitljivo lakoto in pograbijo, kar le morejo.

Kolikokrat se spomniš neizmernega truda, ki ga zahteva žito. Misliš na vso to živino, ki vleče plug in se znajo po brazdah. Ves svet se zaveda, da je treba za žito plačati poštno ceno, ki vsebuje tudi primeren dobiček za lastnika. Vsa prav, a tedaj pride vmes mešetar, spekulant! Kako prodajajo živilo! Prodajna cena je toliko in toliko. V mestu je kilogram mesa iste živali desetkrat tolikšna. Vidiš kokosi na kmečkih dvoriščih. Prav tako skromno si iščejo svojo pičo, kakor je pred 50 leti brskala njih prababica po polju, po ce-stah, po smetiščih. Takrat je stalo jajce 2 vinarja. Zdaj stane v mestu 1 Liro — če sploh stane, ko ga ni niti najti. In to pri tem, ko kokosi svoja jajca skoraj za isto ceno nesejo kot prej. — Vidiš kravo, lepo, rejeno kravo, ki jo pase pastir-rica. Ta krava je krotka in lepo vljudna. Tudi ona proizvaža svoje mleko prav natančno na isti na-čin, kot ga je proizvajala njena babica, s pomočjo iste trave, ki raste ob cesti. Pastirica, cesta, trava niso zvisali svoje cene. Vendarle je mleko v mestu 1 Liro liter. Tu imajo mešetarji svoje prste vmes.

Pravijo, da je ta draginja le v mestih. Vendar je na deželi isto. Vaski mesar dobi svojega vola le nekaj ur hoda od vasi, kjer biva. In vendar prodaja meso po isti ceni ko v mestu. Kmetje zahtevajo za mleko in jajca isto ceno ko v mestu. Kaka vožnja z vozom je pa trikrat dražja kot v mestu. In čeprav vpraša voznik, ali je to preveč, pa vendar vstane tisto trikratno ceno v žep.

Tu je v prvi vrsti govor o živilih, ker je vprašanje žita na dnevnem redu. Vendar so se vse tržne razmere razkrojile. Neki stavbenik je dejal, da noče sprejeti dela za neko veliko stav-bo v želekoljubne namene, ker je treba zraven preveč »miratice«. Tako »miranje« bi bilo lahko za grb današnjih dobi. Za toliko stvari je treba podkupnine, da si kot človek in kristjan do dua prizadej, ko moraš vsak dan iznova priznati, kako da je denar povsod vsemogočen. Kar za celo skladišče je že proti temu izšlo odredb, naredb, ukazov in paragrafov... Toda hudobneži ostaja-jo hudobni. Komaj se prikaže taka naredba zo-per draginjo, že tuhtajo, kako bi našli sredstvo, da bi se izognili naredbi. »Čim bo vihar mimo,« si pravijo, »se bomo pa spet polagoma pojavili zadaj za kulisami in nastopali s svojimi podkup-ninami. Nato se bo začel dobiček spet stekati.«

Nekdanje »zlato telec« je postalo zdaj papir-nato tele. Pa je vendar zmeraj na vrhu. »Koliko mi plačate?« — to je geslo. — Ali pa ni, boste dejali, nišesar zoper to, nobeneza zdravila? Ali je resnično treba tako ravnati kot drugi? Kdor ima srce za sočloveka in dušo za reveža, ta ne bo tako ravnal. Morski volkovi ne morejo uspe-vati v čedni hiši.

9:49.0, 7. Gales (Concordia) 9:53.0, 8. Jagarinac (Zelezničar) 9:56.0, 9. Godler (Zelezničar) 10:08.0, 10. Sindelar (Concordia) 10:10.0, 11. pa Bernt (Concordia) v času 10:11.0. Zmagovalec Kotnik je dobil lep pokal, Hrvat Zelčič pa darilo Hrvat-ske atletske zveze.

10 letna deklica izginila

to takoj sporoče upravi policije ali pa hudo priza-detim staršem na naslov: Polakova ulica 13, Ljub-ljana VII.

Otroški podlistek

29

Pravljice Božene Nėmcove

Angel varuh
(Nadaljevanje.)

»Zato, ker mi je šlo za tebe, sicer bi tem ljudem feđa ne odpustil.«
»Glej, Gabriel, jaz takih norčij nimam rad. Zato je bolj prav, da se lepo razideva. Najdi si drugega tovariša. Jaz bom pa rajši hodil sam!«
»Ti že, jaz pa ne. Če ti nočeš z mano, bom pa hodil jaz s tabo povsod kakor tvoja senca.«
Ker se Jožef ni mogel na noben način rešiti Gabriela, mu je končno dovolil, da zopet vkup nadaljujeta pot. Nekaj časa je šlo čisto v redu in Jožef je bil zadovoljen z Gabrielom.
Nekoč pa sta prišla do neke gostilne in lepo večerjala. Tam pa sta se jima pridružila dva nežna in mila fantička, ki sta posebno rada imela Jožefa, kakor da sta z njim skupaj rastle. Pravil jima je lepe zgodbe in ona dva sta ga tako vzljubila, da sta prosila mamico: »Mamica, daj Jožefu sobo tik najine spalnice, da bova lahko šla k njemu v vas!«
Krčmarica je bila vesela, da je gospod Jožef postal tak prijatelj njenih otrok ter je želja rada ustrepla. Fantička sta šla z Jožefom, mu voščila lahko noč, in mu še rekla, da ga bosta rano jutraj zbudila, da bo lahko kupil stvari, o katerih je pripovedoval. Jožef je obljubil, da jih bo kupil, potem pa je z Bogom zaspal.
Ponoči pa ga je zopet zbudil Gabriel.
Ponoči pa ga je Gabriel zopet zbudil.
»Kaj se ti blede?« je vprašal Jožef, ko je videl, da je zunaj še tema.
»Vstani, Jožef, in pojdi z menoj! Grem zaklat ona dva otroka,« je šepetal Gabriel in pokazal dolg nož v rokah.
»Zopet nova norčija, kaj? Veš, kaj sem ti rekel tedaj? Lezi in ne bij norcev iz mene!«
»Ne norčujem se. Mislim prav resno. Meni sta ta dva otroka zoprna. Ubiti ju moram, pa naj se zgodi, kar hoče.«
Ni čakal dolgo na Jožefa, temveč se je po tihem splazil v otroško spalnico. Jožefa je tedaj prevzela taka groza, da ni vedel, kaj dela. Obšel se je in stopil parkrat po sobi sem in tja, nato skočil skozi okno in tekel čez polje. Ne dolgo nato mu je bil že Gabriel za petami.
»No, lepa je ta, da moram za tabo nositi tvoj nahrbtnik! Zbežiš in pustiš vse svoje

stvari tam! To je igrača, imeti opravka s takima mačicama. Tako nalahno sem jima podrezal vrat, da še vzdihnili nista.«

»Pri Bogu, Gabriel! Ne norčuj se in povej mi resnico!« je prosil poln groze Jožef, »sicer še zblaznim.«

»Poglej sem in boš videl, da govorim resnico!« je rekel Gabriel in mu pokazal krvavi nož. Kakor hitro ga je Jožef zagledal, je padel na tla in omedlel. Ko je prišel zopet k sebi, je videl, da je zvezan v rokah biričev. Zopet so ju vrgli v ječo.

»Zakaj si to tako ženeš k srcu,« je dejal Gabriel veselo svojemu tovarišu v ječi. »Kdo pa me je videl pri dejanju? Nič!« Da bi pa sam priznal, bi moral biti že resnično norec. Boš videl, kako bom tem gospodom napel kozjih molitvic, da ne bodo vedeli, od katere strani piha veter!«

»Če ti ne boš povedal, te bom izdal jaz. Vidim sedaj, da mi bo hudič v tvoji postavi pripravil tako sramotno smrt, sam pa bom umrl nedolžen. Nočem z lažjo omadeževati svoje zadnje ure.«

Komaj je to izgovoril, se je od zunaj zaslišal krik, in oba fantička z materjo vred so planili v ječo.

»Dragi, dragi Jožef!« sta prosila otroka in ga prijala za roko, »in ti gospod, odpustita mamici, ki vaju je tako obdolžila. Nama se je sanjalo ponoči, da si prišel v najino sobo v belem oblaku kot angel z zlatimi krili in si vsakemu od naju pripel okrog vratu zlati pasek. Midva sva od veselja zavpila; mati pa se je prebudila in prišla pogledat. Zdelo se ji je, da imava prerazana vratova, pa je napravila haló in javila policiji. Poglej sem in boš videl, da imava le zlata paska okrog vratu!«

Odgripla sta bela ovratnika in pod njima je bilo videti zlato progo. Jožef ju je vzel v naročje in ju poljubljal med jokom. Mati jima je sama odvezala verige in ju popeljala iz ječe. Kar je imela najboljšega doma, vse je prinesla iz shrambe in gostila gostu. Ko je prišla služkinja v sobo, kjer sta popotna prenočevala, je zapazila na mizi denar ter tako lepe otroške igračke, kakršnih še ni videla v nobeni trgovini in se tudi, verjetno, nikjer ne prodajajo. Prinesla jih je v družinsko sobo. Otroka sta kar norela od veselja in matere bi nihče ne mogel pre-pričati, da nista ta hip njena otroka princa iz pravljice. Tako sta bila srečna. Po pojedini sta se Jožef in Gabriel pristrčno poslovila od družine in šla naprej po svetu.

»Gabriel,« je vprašal Jožef popotnika, ko sta bila že za mestom, »danes sem doživel toliko čudnih stvari, da ne vem, kaj naj si mislim o tebi? Povej mi sedaj po pravici, kdo si?«

»Sem človek, kakor ti, samo da imam za spoznanje več razuma kakor ti,« je odgovoril nasmejeno Gabriel, »zato ti pa tudi vedno pravim in pravim, da boš z mano zadovoljen.«

Ureditev razdeljevanja živil

Prehranjevalni zavod razpošilja občinam živilske nakaznice obrazca C. A. I. za mesec junij, ki dajejo pravico do nabave moke oz. kruha, testenin in riža v isti izmeri, kakor je bilo to določeno za mesec junij.

Pridelovalci žita, ki imajo zaloge in njihove družine (sočlani) ne dobe krušne moke in testenin.

Vsak občan, ki ima pravico do nakaznice, se mora 30. t. m. zgledati pri občini, kjer stalno prebiva, da dvigne nakaznico.

Za civilno prebivalstvo, civilne zavodske družine in javne obrate veljajo v vsem, kar se tiče nakaznic, navodila, ki so bila izdana že meseca junija.

Slednjič opozarjamo imetelje živilskih nakaznic za krušno moko ozir. kruh, testenine in riž, da morajo do 10. julija izročiti svojim dobaviteljem listek za zapis živil za mesec avgusta, ki ga odrežejo na desni strani nakaznice, tako da dobavitelji lahko do 12. julija sporočijo občinam svojo celokupno potrebo.

Prevod, ki mu je poverjeno razdeljevanje živil potom nakaznic, se zelo trudi, da bi preskrba prebivalstva z žili, ki v veliki meri prihajajo iz drugih pokrajin Kraljevine, potekala v čim večjem redu. Zato pričakuje razumevanja in sodelovanja vseh državljanov, da bodo vestno izpolnjevali vsa navodila, ki so v zvezi z delitvijo najpotrebnejših živil po nakaznicah.

Koledar

Sobota, 28. junija: Irenej, škof in mučenec; Leon II., papež.

Nedelja, 29. junija: 4. pobinkoština; Peter in Pavel, apostola; Marija, sveta žena.

Novi grobovi

† V Ljubljani je po kratki, a hudi bolezn umrla gospa Tončka Gaber roj. Jesenko, soproga tiskovnega referenta mestnega načelstva v Ljubljani. Zapuščena užalostena soproga in tri hčerke. Blag ji spomin! Zaljubljen naše globoko sožalje!

† V Ljubljani je umrla gospa Julija Stare roj. Zupancič. Pogreb bo v nedeljo 29. junija ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Tavčarjeva 12, na pokopališče k Sv. Križu. Blag ji spomin! Zaljubljen naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroka. Poročila sta se v četrtek v škofijski kapeli v Ljubljani g. Lojze Sušnik, trgovec v Ljubljani, in gđc. Nada Rebernik, hči plesarskega mojstra v Ljubljani. Poročil ju je škof, kancler msgr. Jože Jagodic. Za priči sta bila g. odvetnik dr. Anton Mojzer in g. inž. Miljutin Debelak. Bilo srečno!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Krasen film iz Dolomitov

Planinski rudnik

(Ho visto brillare le stelle)

Maria Gardena, Ennio Carlei

Kino Matica, telefon 22-41

LAŽ

Hilde Krahl, Eliza Fleckenstein, Ernest Klipstein. Zabavna ljubaz. zgodba mladega dekleta

Premiera danes!

Kino Sloga, telefon 27-30

IDEJE NAPRODAJI

Film iz 21. ljeta umetnikov. V gl. v. Lilian Herman, G. Porell, Dimitri Murat in drugi. Film je opremljen s 33. mm. Polje tega predstavlja kratak film. Ziljenje in konec ladje S. Giorgio

Kino Union, telefon 22-21

— Ordinacije. Red mašniškega posvečenja bo podelil prevz. g. dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski, prihodnjo nedeljo, 29. junija, ob 7 zjutraj v ljubljanski stolnici 13 diakonom.

— Umetnostni problemi Ljubljane. V Ljubljano je prispel prof. Marino Lazari, generalni ravnatelj za umetnost. V njegovem spremstvu se nahaja tudi nekaj uradnikov glavnega ravnateljstva in Upravniki umetnosti iz Trsta. Glavni ravnatelj je bil sprejet pri Visokem Komisarju, s katerim sta se zadržala v daljšem razgovoru o katereodaj pri pouku umetnosti in glasbe, o ureditvi muzejev in umetnostnih razstav, pa še o obnovitvi Ljubljanskega gradu.

— Ettore Tito †. V Benetkah je umrl Ettore Tito, akademik in eden najbolj znanih italijanskih slikarjev.

— Na Kurešček! Zelo lepa in zanimiva izletna točka, cerkev Matere božje Kraljice miru. Vsaki dan sv. maša v cerkvi ob 7, ob nedeljah in praznikih pa ob 10. Za izletnike je preskrbljeno za prehrano in pijačo v koči pod cerkvijo. V koči in v župnišču lahko prenoči 40 do 50 izletnikov. Velikasten razgled se nudi od cerkve (833 m) na vse strani, posebno na bližnji Turjak in Velike Lašče. Avtopromet vsaki dan zjutraj, popoldne in zvečer od Iga, potem udobna pešpot čez Skrilje-Golo-Kurešček. Avtopostaja Ljubljana, Krekov trg (pred gasilnim domom).

— Nove poštno, brzojavne in telefonske pripostojbine. Poštno ravnateljstvo poroča: Pri poštnih uradih so naprodaj brošure, ki vsebujejo v italijanski in slovenski poštne, brzojavne in telefonske pripostojbine, ki so v veljavi od 27. junija t. l. Cena brošure je 5 lir.

— Pevska tekma. V zadnjih dneh so prispele na upravo Narodnega gledališča že razne zelo zanimive prijave za pevsko tekmo t. j. tiste, ki imajo lep glasovni material in se želijo posvetiti študiju petja, naj se prijavijo za to zanimivo prireditel. V prijavi je navesti: ime in priimek, naslov, poklic, starost in dve pevski točki, pesmi ozir. operni ariji, ki jih bo tekmovalce prednašal na tekmi. Občinstvo bo na glasovalnicah, ki bodo priključene vstopnicam glasovalo za tri najboljše tekmovalce. Posebno razsodišče, sestavljeno iz gledaliških strokovnjakov, bo prisodilo najboljšim tekmovalcem nagrade. Uprava Narodnega gledališča bo omogočila najboljšim tekmovalcem nadaljnjo šolanje. Uprava sprejema prijave do preklica.

— Društvo slov. odvetniških kandidatov in Društvo slov. notarskih kandidatov, obe v Ljubljani, pozivata vse slovenske notarske in odvetniške pripravnike, ki so se preselili v Ljubljano, da se v svrhu evidence in event. podpore najkasneje do 2. julija zgledajo pri tajniku drugonavedenega društva dr. Krevlu Leonu, notarskem pripravniku v Ljubljani, Dalmatinova ulica 3.

— Učiteljica z večletno prakso na italijanskih šolah v Toscani in Emiliji poučuje italijansko

ali slovenščino. Honorar nizek. Prevaja iz slovenščine v italijansko in obratno tudi razne dopise. Naslov se izve v uredništvu »Slovenca«.

— Zidom je prepovedano kopati se v Savi na Hrvaškem. Po drugi odredbi policijskega ravnateljstva morajo vsi zidje v Zagrebu oddati svoje fotografske aparate oblastem.

— Nova cena salezijanskih »Knjižice«: posamezna številka 50 centezimov, letna naročnina: 12 lir, polletna: 6 lir.

— Hiše in zemljišča. Zemljiško-knjižni urad okrajnega sodišča je v juniju zaznamoval do 35 kupnih pogodb za vrednost okoli 4 milij. 42.000 din. Prodane so bile mnoge hiše in posestva v Ljubljani in okolici. Pogodbe večjidel datirajo še iz lanskega leta in iz dobe pred veliko nočjo.

— Bilo je +30 stopinj vročine. Od torka naprej pritiska dnevna vročina, ki se stopnjuje od dneva do dneva. V petek je bila najnižja jutranja toplota +19, najvišja v senci +30 stopinj Celzija. Vreme je zelo ugodno za košnjo. Kmetje v okolici hite s pospravljanjem sena in dnevno lahko opazujemo, kako proti večeru vozijo skozi mesto mnogi okoličani iz zapadne okolice seno z raznih barjanskih travnikov. Košnja drugače dobro napreduje.

Ljubljana

1 Cerkvene slovesnosti pri Sv. Petru v Ljubljani. V nedeljo, 29. t. m. obhajamo v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani slovesni praznik farnega patrona. Ta dan je pri Sv. Petru tudi celodnevno čiščenje sv. Rešnjega Telesa. Ob 6 zjutraj se sv. Rešnje Telo izpostavi in ostane izpostavljeno do 6 zvečer. Svete maše so po navadnem redu: ob 5 zjutraj do pol 11 dopoldne. Ob 9 je slovesna sveta maša, pri kateri sodeluje orkester. Ob 2 popoldne pridiga, ob pol 6 zvečer slovesni sklep čiščenja. Darovanje za župno cerkev se vrši ta dan po stari navadi trikrat: ob 6, ob 9 in ob 2 popoldne. V počestitve bo izpostavljena v župni cerkvi vedan tudi svetinja z ostanke sv. Petra apostola. Lepo vabimo vse župljane, pa tudi druge ljubljanske vernike, k lepi farni slovesnosti. — Ob tej priložnosti tudi naznanjamo, da se vrši v župni cerkvi sv. Petra od sobote, 28. t. m. do nedelje, 6. julija, mirovna devetdnevna, ki jo bomo opravljali vsako jutro ob pol šestih, ko je sveta maša z blagoslovom, in vsak večer ob pol osemih, združeno z osminjo v čast sv. Petra. Pridite, da v skupnih molitvah izprosimo od Boga dragoceni dar miru, ki si ga vsi tako zelo želimo.

1 Lepa slovesnost na Rakovniku. V nedeljo, 29. junija ob pol 4 popoldne bo po govoru in slovesnem blagoslovu z Najsvetejšim podelilo šest salezijanskih novomašnikov vernikom novomašni blagoslov. Nato bo ob 5 v odprti dvorani na zavodnem hodniku slavnostna akademija s prekrasnimi 3 dejanskimi opereto »Pevka s planin«, ki jo igrajo priznani rakovniški mladinci — soli, mladiški zbor, orkester — nad 70 oseb.

1 Spored koncerta, ki ga bo igral znameniti »Trio italijano« v ponedeljek, 30. junija ob pol 9 zvečer v veliki filharmonični dvorani. Člani »Trio italijano« so: Alfredo Casella (klavir), Alberto Poltronieri (violin), Arturo Bonucci (čelo). Izvajali bodo: 1. Vivaldi-Casella: Sonata; 2. Clementi-Casella: Trio v D-duru. Po odmoru 3. Casella: Sonata (1937); 4. Pizzelli: Trio (1926). — »Trio italijano« je umetniško komorno združenje, ki deluje nad dese. let in je imelo svoje koncerte po vsej Evropi, Ameriki in Severni Africi. Povsod, kjer je »Trio« nastopal, je imel sijajne ocene. »Trio italijano« prištevajo glasbeni vseučki med najboljša komorna združenja, kar jih poznajo. Iz umetniške trojice je ljubljanskemu koncertnemu občinstvu dobro poznan violinist mojster Poltronieri, ki je že dvakrat koncertiral v Ljubljani s svojim godalnim kvartetom. Na koncert opozarjamo. — Vstopnice so v predprodaji v knjigarni Galsbene Matice.

1 Na koncertu Ljubljanskega Zvona bomo slišali v prvem delu štiri mešane zборе, in sicer: »O, Deva«, »Prelepa je Selška dolina«, M. Tomica »Najpoceni«, dr. Br. Ipavec »Ej tedaj in Nedvede« »Nazaj v planinski raj«. Sledijo solospjevi, ki jih bo izvajala operna pevka ga Ksenija Valjčeva. Zapela bo J. Pavčič »Uspavanko«, J. Flajšman »Mojček« in N. Stritofa »Micka bi rada Jurka dobila«. Solospjeve bo spremljal na klavirju g. dr. Samo Lovše.

1 Pevke in pevci! V nedeljo, 29. junija, na Praznik sv. Petra in Pavla, bomo v tekočem šolskem letu zadnjikrat peli pri akademski službi božji pri oo. frančiškanih. Pevska vaja bo v soboto ob pol sedmih in v nedeljo pred službo božjo ob desetih. Kakor ste doslej redno prihajali, se tudi tokrat udeležite pevskih vaj, da bomo primerno zaključili tudi to šolsko leto.

1 Na Zahalo so te dni postavili prav lepe klopi, da človek lahko posesti in občuduje lepoto Zal ter razmisli o zadnjem početku svojih dragih na poti k večnemu miru. Klopi iz umetnega kamna so enake onim, ki krasi rimski zid pred novo palačo vseučiliške knjižnice ter so res po udobnosti in lepoti umetnina zase. S klopmi so se žale še bolj spremenile v park in resnični Vrt vseh svetih, ki naj s svojo lepoto in vedrino blaži uro slovesa.

1 Za novo izmero kat. občine Zgor. Šiška je mestni tehnični oddelek že vse pripravil in tudi delo je že oddano dvema geometrom, da se bo merjenje pričelo že prihodnji teden. Mestna občina je posestnike že večkrat povabila, naj svoja zemljišča omeje s pravičnimi mejniki, kar so tudi dolžni storiti po predpisih zakona o katastru. Če pa te razmejitve še niso natančne, bodo to geometri prihodnje dni ugotovili skupno s posestniki. Na tem sestanku bodo geometri dali posestnikom navodila za razmejitve, po katerih se morajo posestniki natanko ravnati, ker bi v nasprotnem primeru morali plačati vse stroške poznejših merjenj. Te zaradi malomarnosti posestnikov nastale stroške ima občina pravico tudi prisilno izterjati. Posebno pa opozarjamo posestnike, da nimajo nikake pravice upirati se uradnim delom pri katastrski izmeri ter zato morajo dovoliti postavljanje potrebnih merskih kamnov, železnih cevč in podobnega na svojih zemljiščih. Za postavljanje merska znamenja in tudi za njihovo obvarovanje ter ohranitev bodo posestniki tudi gmotno odgovorni. Kakršna koli poškodba kamnov, železnih cevč ali drugih katastrskih znamenj smatra zakon za poškodbo javne državne imovine in jo kaznuje v denarju do 760 L. Poleg tega pa morajo krivici povrniti tudi vse stroške za zopetno postavljanje znamenj v prvotno stanje. Zato opominjamo vse posestnike, naj varujejo ta znamenja ter vsako poškodbo naznanijo geometrom za primerno nagrado.

1 Mestna občina je pričela popravljati tramvajске proge. V petek zjutraj je pričela mestna občina popravljati tramvajsko progo najprej pred Alojzjevičevim na Poljanski cesti ter jo bo popravila v najkrajšem času. Pozneje pride na vrsto popravilo proge tudi na drugih mestih.

1 Na ljubljanskem trgu je bilo v petek precej rib. Upadlo vodo v Ljubljani so izkoristili spretni

Italijanščina brez učitelja

O dnevih, mesecih in letih.

Cas je, da se seznanimo s tedenskimi dnevi (teden — la settimana; tedenski dnevi — i giorni della settimana), ki se imenujejo po italijansko: lunedì (ponedeljek), martedì (torek), mercoledì (sreda), giovedì (četrtek), venerdì (petek), sabato (sobota), domenica (nedelja). Nedelja je ženskega spola, ostali tedenski dnevi so moškega spola. — Delavnik je: un giorno di lavoro ali: un giorno feriali. Praznik se imenuje: un giorno di festa ali: un giorno festivo. Osemurni delavnik — la giornata di otto ore. Anglesko soboto (il sabato inglese) nadomestja v Italiji »fasična sobota«, il sabato fascista.

Binkošti (le Pentecoste) so za nami, Telovo (il Corpusdomini, ali: il Corpus Domini) tudi. Večjih praznikov ne bo od Velikega šmarna (l'Assunzione). Šele novembra bo praznik vseh svetnikov (l'Ognisanti) s spominom vernih duš dan (il giorno dei Morti). Po adventu (l'avvento) pride božič (il Natale). Sveti večer — la vigilia di Natale. Pred novim letom (il Capó d'anno) praznujemo starega leta dan (l'ultima sera dell'anno). Predpust (il Carnevale) se konča s pustnim torkom (il martedì grasso). S pepelnico (il mercoledì delle Ceneri) se začne postni čas (la Quarésima), ki se konča z veliko nočjo (la Pasqua di Risurrezione ali samo: la Pasqua). Četna nedelja — la domenica delle palme, veliki teden — la settimana santa, veliki četrtek — il giovedì santo, veliki petek — il venerdì santo itd. Večji praznik pred binkošti je spet vnebohod Gospoda (l'Ascensione). — Za praznike si voščimo: Buone feste! (= Dobre praznike!) Buon Natale! Buon Capó d'anno! Buon Pasqua!

Narodni prazniki (le feste nazionali) so različni. Tako praznujemo 11. februarja obletnico ustanovitve fašizma (l'anniversario della Fondazione dei Fasci), 21. aprila ustanovitev Rima (il Natale di Roma; 754 pr. Kr. = a. C.) in praznik dela (la Festa del Lavoro), 25. aprila Marconijev rojstni dan (il Genetliaco di Guglielmo Marconi; roj. 1874), 9. maja obletnico vstopa v svetovno vojno (l'Anniversario della dichiarazione di guerra; 1915), 12. oktobra obletnico odkritja Amerike (l'Anniversario della scoperta dell'America; 1492, Kristof Kolumb — Cristóforo Colombo — je bil namreč doma iz Genujeve), 28. oktobra obletnico pohoda nad Rim (l'Anniversario della Marcia su Roma), 4. novembra

ribiči ter tudi ostali ljudje ter so zaradi upadle vode z lahkoto nalovili dosti rib, kar se je poznalo tudi na ribjem trgu. Ljudje so pridno segali po ribjem mesu ter ga pokupili v nekaj urah. — Ljubljanski trg je bil dobro založen tudi s česnjami in jagodami, ki so se zaradi večjega dovoza precej pocenile. — Bilo je tudi zadosti mladega krompirja.

1 Učenci strokovnih nadaljevalnih šol dobe letna spričevala po naslednjem razporedu: v splošni strokovni nadaljevalni šoli na Vrtači v ponedeljek 30. junija ob 15; na strokovni nadaljevalni šoli za mehanične tehnične obrti na Ledini v ponedeljek in torek, torej 30. junija in 1. julija od 9—12; v strokovni nadaljevalni šoli za stavbne obrti v ponedeljek 30. junija od 8—12; v strokovni nadaljevalni šoli za umetne moške oblačilne obrti na Prulah v četrtek 3. julija od 14—18; v ženski strokovni nadaljevalni šoli za umetne in oblačilne obrti pri Sv. Jakobu v ponedeljek 30. junija ob 15; za prvi in drugi razred, za III. razred pa ob 16.

1 Veselje Italijanskega avtorja Benedettija »Rdeče rože« je igra o modernem mladem zakonu, v katerem se pričeneja mož in žena dolgočasiti in kjer nastane zaradi fiktivnega gospoda Misterija, ki pošilja ženi rdeče rože, resen konflikt. Kratkotrajna, humorna in izvrstno odigrana predstava, pomeni večer prijetne zabave in prigraden smeha. Igrali bodo: Mira Danilova, Jan, Modest Sancin in Slavčeva. Režiser: dr. Bratko Kreft.

1 Blesteča komična opera Rossinija, »Seviljski brivci« z Anatolom Manoševskim in Jankom v naslovni partiji, obeta nuditi zopet občinstvu velik gledališki užitek. Odlična zasedba partij z dom. Basilem — Betetom na čelu, Rozino — Ivančičev, don Bartolom — Zupanom, Berto — Spagnolom in seržantom — Anžovarjem, je pripomogla operi do velikega uspeha. Dirigent dr. Švara. Režija in zamisel inscenacije: Ciril Debevec.

1 Za mestne reveže so podarili 313.67 din najemniki hiše štev. 12 v Pleteršnikovi ulici namesto venca na krsto g. Jakoba Zalaznika; stanovalci hiše štev. 3 na Jurčičevem trgu so poslali 280 din namesto venca na krsto g. Mal. Stuppan za pomoč revnim priseljencem, a družini Pfeifer-Lah in rodbina Cirila Trošta so podarili 150 din v počaščenje pok. Cirila Pirca; neimenovan dobrotnik je pa za revne nezaposlene podaril 500 din. Mestno poglavarstvo izreka vsem dobrotnikom revnih najtoplejšo zahvalo tudi v imenu podpiranih.

1 Zdravstveno stanje v Ljubljani je po ugotovitvah mestnega fizika zelo ugodno, saj ni razen posameznih primerov skrajne in davice prav nobenih nalezljivih bolezni niti pri vojaštvu niti pri civilnem prebivalstvu.

1 Povpraševanje po morskih ribah. Ljubljana potrebuje po mnenju poznavalcev ribjega trga tedensko do 1200 kg morskih rib. Pred tedni se je dovoz morskih rib izboljšal in so bili storjeni ukrepi, da Ljubljana dobiva primerno količino morskih rib na trg. Dovož je naravno zelo odvisen od vseh klimatičnih in drugih prilik, ki vladajo na Jadranu in ki ovirajo tamšnjim ribičem izdatnejši lov. V petek je bilo na trgu veliko povpraševanje po morskih in tudi sladkovodnih ribah. Dovož morskih rib je bil minimalen v primeri s prejšnjim tednom. Na trgu je bilo vsega do 120 kg različnih morskih rib. Lov na Jadranu je bil slab zaradi hude vročine, ko postane morje prav toplo in se zato ribe potegnejo v globočine, kamor ne morejo seči mreže. Kuše so bile po 18 lir, velike sardele po 14 lir, male pa po 12 lir, morski raki po 18 lir kilogram. Malo je bilo naprodaj tudi sladkovodnih rib. Ščuke so bile po 14 lir, klini 10 lir. Veliki raki iz Starega trga pri Ložu so bili po 2 lir komad. Zabi kraki po 0.40 do 0.70 lire komad.

1 Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote do 20. ponedeljka do 8 zjutraj mestni višji zdravnik dr. Ciber Fran, Srbska 7-I, telefon 36-41.

Gledališče

Drama: Začetek ob 20. Sobota, 28. junija: »Rdeče rože«. Izven. Izredno znižane cene. — Nedelja, 29. junija: »Via malac«. Izven. Znižane cene. Igrajo slovenski mariborski igralci.

Opera: Začetek ob 20. Sobota, 28. junija: »Seviljski brivci«. Red A. Goslovane Anatola Manoševskega. — Nedelja, 29. junija: »Faust«. Izven.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovska cesta 62 in mr. Garijs, Moste — Zaloška cesta 47.

obletnico zmage (l'Anniversario della Vittoria), 11. novembra rojstni dan Nj. Vel. Kralja in Cesarja (il Genetliaco di S. M. (= Sua Maestà) il Re Imperatore; roj. 1869). Nadalje se prvo nedeljo v juniju slavi obletnica objave ustave (l'Anniversario della promulgazione dello Statuto). O praznikih se razobehajo zastave (la bandiera). Kakšen praznik je? (Che festa è?) Kakšen spominski dan je? (Che ricorrenza è?) Kaj se slavi, praznuje, obhaja? (Che cosa ali: che avvenimento si festeggia, si commemora?) Po navadi je na trgu mimohod (la rivista), v mirnih časih se priredi zvečer razsvetljava (la luminaria) in obhod s plamenicami (la fiaccolata).

Meseci (il mese, i mesi) si slede po italijansko takole: Gennaio (januar, prosinec), Febbraio (februar), Marzo (marec), Aprile (april), Maggio (maj), Giugno (junij), Luglio (julij), Agosto (avgust), Settembre (september), Ottobre (oktober), Novembre (november), Dicembre (december). Sto let (l'anno, gli anni) tvori stoletje (il secolo), tisoč let pa tisočletje (il millennio).

Nekaj vaj.

Aprile è il quarto mese dell'anno. Il millimetro è la millesima parte del metro. Martedì è il secondo giorno della settimana. Il secondo è la sessantesima parte dell'ora. celebra in chiesa una novena. È stato trovato un uomo cinquantenne morto sulla strada. Era nella corriera una ventina di passeggeri.

Tri je četrtna od dvaset. Moj brat obiskuje šesti gimnazijski (razred). December je dvanajsti mesec leta. Poslušali bomo nocoj koncert Umetniškega kvarteta. Razstava, ki se prireja (= si fa) vsako četrto leto, se imenuje (= si dice) štiriletnica. Plačal sem (= ho fatto) trimesečno naročnino.

il millimetro — millimeter	la classe — razred
il metro — meter	il ginnašiale — gimnazijski
la parte — del	il secondo — sekunda
frequentare — obiskovati	questa sera — nocoj
il concerto — koncert	l'abbonamento — naročnina
artistico, -a — umetniški	
celebrare — slaviti,	la corriera — (poštni)
praznovati	autobus
morto, -a — mrtev	il passeggero — potnik
la strada — cesta	la chiesa — cerkev

Iz Hrvaške

Ob izbruhu sovražnosti med Nemčijo in Zvezo sovjetskih socialističnih republik je poglavnik dr. Pavelič v navzočnosti zunanjega ministra dr. Lorkoviča sprejel nemškega poslanca v Zagrebu Siegfrieda Kascheja, ki je poglavniku po naročilu svoje vlade sporočil razloge, ki so Nemčijo prisilili, da je morala izročiti varnost svojega ozemlja pred sovjetsko nevarnostjo nemški oboroženi sili. Poglavnik je poročilo nemškega poslanca vzel na znanje ter je izjavil, da bo Hrvaška v smislu določil trojnega pakta ter v duhu prijateljstva in vdanosti napram Reichu in velesilam osi z vso pripravljenostjo izpolnila vse svoje dolžnosti, ki zanj nastajajo zaradi tega dogodka. Poglavnik je ob tej priliki izrazil tudi svojo najtoplejšo željo za popolni uspeh nemškega orožja ter orožja nemških zaveznikov v borbi proti skupnemu neprijatelju.

V sarajevskem hrvaškem gledališču so uvedli brezplačne gledališke predstave za delavstvo. Prva taka predstava je bila te dni. Uprizorili so »Scampolo« od italijanskega pisatelja Nicodemija. Pred predstavo je imel na delavstvo nagovor profesor Nametak, ki je poglavniku poveljeval kot prvega delavca v neodvisni hrvaški državi.

V Varaždinu so maksimalni cene vsem življenjskim potrebščinam. Izvedbo teh odredb nadzirajo ustaši, ki vsako jutro pregledajo tržnico ter ostale trgovine po mestu.

Pokojnikiški zavod v Sarajevu je pričel zidati novo šestnadstropno palačo, ki bo stala 8 milijonov dinarjev. S tem je dobilo veliko delavcev zaposlitev. Zanje je preskrbljeno na sami stavbi za prehrano in prenočišče.

Zagrebska mestna občina je pri Hrvatski državni banki najela posojilo 230 milij. dinarjev. S posojilom bo mestna občina konvertirala vse svoje dolgove ter bo pri tem prihranila na anuitetnih službi okoli 20 milijonov din.

Zadnje dni se je mudil v Vinkovcih doglavljenik in minister za uk in bogočastje dr. Mile Budak. Pred stanovanjem ga je tamnjoška ustaška mladina navdušeno pozdravila, krajevno pevsko društvo je za zapelo nekoliko prilagoditvenih pesmi. Navdušeno mladino je dr. Budak nagovoril ter jo pohvalil zaradi strumno izvedene organizacije. Po njegovem govoru je ustaška mladina na ulici zažgala kup srbskih knjig in časopisov. Naslednje jutro je imel doglavljenik dr. Budak tudi govor, v katerem je prikazoval dosedanje uspehe neodvisne hrvaške države. Poudarjal je tudi, da na Hrvaškem obstoja samo ena avtoriteta — poglavnik dr. Pavelič ter da se v ustaški državi nič ne obljublja, temveč zapoveduje. Ustaška država je tudi najpopolnejša ljudska tvorba. Država je organizirana v obliki družine. Za ministrom dr. Budakom je govoril tudi veliki župan županije Prigorje dr. Lamešič, bivši odvetnik v Sremski Mitrovici. Podobni ustaški sestanki se stalno vrše tudi po ostalih hrvaških mestih.

Poglavnik dr. Pavelič je na predlog ministra za narodno prehrano in zaupnika za prehrano neodvisne države Hrvaške izdal zakonsko odredbo o prehrani prebivalstva ter o pokritju gospodarskih potreb z žitaricami in koruzo. Po tej odredbi ima izključno pravico odkupa in razpolaganja s pšenico, ržjo, soržico, ječmenom, ovsom, koruzo, prosom, ajdo in vso moko iz žetve 1941 neodvisna država Hrvaška. Za izvajanje omenjene odredbe bodo izdane številne naredbe, ki bodo urejale popis celokupne žetve, odkup, klasifikacijo in kontrolo mlinov, način mletve, izdelovanje kruha in ostalih predelav, odkupne in prodajne cene žitaric, nadalje ustanovitev aprovizacijskih ustanov, sestavo potrošnih registrov za redne potrebe družin ter registre izrednih potreb ter odredbe o racioniranju rednih in izrednih potreb za družine in gospodarske potrebe.

Minister za uk in bogočastje dr. Budak je podpisal odlok, s katerim s končanim šolskim letom 1940-41 ukinjajo na področju neodvisne hrvaške države vse srbske verske šole ter otroške vrte, kakor tudi vse privatne češke ljudske šole in vrte. Slovaške ljudske šole bodo na Hrvaškem še nadalje lahko obstojale.

Za povrnitev škode prebivalstvu zaradi razsula jugoslovanske vojske bodo na Hrvaškem ustanovili v kratkem posebno likvidacijsko poverjenstvo.

Ministrstvo za domobranstvo, oddelek za železniški promet, potrebuje več mladih in starejših inženirjev za graditev železnic.

KULTURNI OBZORNIK

Tri slovenske pesmi v italijanskem prevodu

Na zadnjem večeru slovensko-italijanske lirike v Operi je bilo recitiranih tudi nekaj novih prevodov slovenskih pesnikov v italijanščino. Tako danes prinašamo tri prevode, ki jih je oskrbel prof. Umberto Urbani, ki ima tudi največ zaslug za to, tako pomembno kulturno prireditev, o kateri smo že obširno poročali. — Op. ur.

Silvin Sardenko: Via Appia

*Regina delle vie e delle strade,
già fosti un tempestoso
fiume ondeggiante
di preziosi bottini;
come vele di navi superbe
le vittorie ti corsero,
ti corsero i funerali cruenti
di regni soggetti...*

*Regina delle vie — già fosti:
Ed ora? un grigio alveo
come nei boschi tagliati
la viottola abbandonata,
e come fradici tronchi
intorno gl'acconci le tombe.
Solo ricordo devoto
nel fondo:
la cappella del »QUO VADIS?«*

*A te, regina delle vie,
quella di nostra vita quanto somiglia:
pieno di vittorie sepolte,
di bottini, d'inganni,
di funerali, di pianti.
E in fondo la Morte domanda:
QUO VADIS?*

Vida Tauber: Venere di Cirene

*Nella sala deserta, bella come un sogno,
fusa nel marmo, senza mani e testa,
nella pienza grave come cento pesi,
superba attende qui sola, solinga.*

*Fissan gli uomini i candidi suoi seni,
il suo corpo divin, freddo qual ghiaccio.
La fissano, mentre qualcuno si stupisce
ch'essa è qui sola, e altrove il mondo intero.*

Vida Tauber: I narcisi

*Il ciel stanotte è un nero baldacchino,
pendente grave sulla terra e l'acqua.
Miti nell'erba attendono i narcisi,
aurenti come canti di dolore.*

*Stordita dall'odore dei narcisi,
sul tronco stanca mi sono appoggiata.
La mia mano egli ha stretto nella sua,
mi ha carezzato una ciocchetta bionda.*

*Bianchi narcisi, sparsi in mezzo all'erba,
narcisi miei, astri di bianchi sogni,
colti dal gambo, placidi e sommessi,
siete un caldo pensiero che lo ricorda.*

*Spagniti, luce, è vano il tuo splendore,
muori, mio cuore, nel tuo vano amore,
s'ei non ricorda più la mia manina.*

III. produkcija Glasbene akademije

Ta produkcija je predstavljala klavirski večer absolventa Glasbene akademije g. Bojana Adamiča iz šole prof. Antona Ravnika. Izvajal je Dugan-Staničičev »Toccato«, Beethovnov »Sonato op. 57«, imenovano »Appassionata (Allegro assai) — Andante con moto — Allegro ma non troppo — Presto«, Chopinov »Nocturno« v Es-duru in »Valse brillante« v As-duru, Škerjančevih deset mladinskih skladb: Zmisko, Pustno, Pomladno, Viharno, Nočno, Sončno, Poletno, Plesno, Jesensko, Božično, Lisztovo parafrazo »Rigoletto« in pa Lisztov Prvi klavirski koncert v Es-duru s spremljavo orkestra (Allegro maestoso — Quasi adagio — Alegretto vivace — Allegro marciale animato — Più mosso — Presto). Zadnjo točko je izvajal orkester Glasbene akademije pod dirigentom g. Samom Hubadom iz dirigentske šole prof. dr. Danila Svara.

Gospod Bojan Adamič se je predstavil kot izvrsten pianist, ki razpolaga z veliko tehnično izdatnostjo; lepoto posameznih tonov zna muzikalno smiselno strniti v dobro in jasno oblikovano frazo. Globlje muzikalno pojmovanje mu nudijo možnost za nazorno oblikovanje skladb, ki jih gradi v odgovarjajoči slogovni nujnosti; po pristnem občutju človeka, ki ob teži za pronicanjem v vse otenke estetsko-muzikalne danosti oblikuje v elementarno silo in močjo kultiviranostjo tankočutno, sledeč vsem oblikovalnim prvinam, v pravilnem tempu, precizni ritmiki, lepem tonu in skladnem dinamičnem niansiranju. Vsa gmočnost postane muzikalno živa, poduhovljena in dviguje v resnični svet glasbe, ki se močno dojmi poslušalca. Adamič ne pozna sentimentalnosti. Notranje je razgiban, muzika vre iz njega kakor iz skromnega, a živega vira, ki skriva na dnu še bogatejšo zaklade. Njegov koncert daje slutiti, da je izreden talent, ki ne nosi le pridobitev svojega profesorja in zavoda, ampak da ima v sebi močan muzikalni gon in zdrav smisel za muzikalno lepoto. Njegov nastop dela čast prof. Antonu Ravniku kakor Glasbeni akademiji.

Orkester Glasbene akademije se je v izvedbi Lisztovega »Prvega klavirskega koncerta« dvignil do nenavadne kvalitete: lepa in precizna igra je potekala v čistem zvoku in enotnosti grup, zlasti godal. Tudi pihala so bila dovolj dobra v intonaciji in lepem oblikovanju, istotako tudi trobila; pri tolkalih bi bilo želeli nekoliko večje natančnosti in ritmu (morda je bil le slučaj v mimobežnosti). V splošnem pa korpus zasluži največje priznanje. Discipliniranost in resnost, ki jo je obitovala igra, lahko služi našemu koncertnemu prizadevanju in izvedbi za zgled. Če primerjamo lansko kvaliteto orkestra z letošnjim, je velika razlika navzgor, kar je zavodu samo v čast, nam v veselje, celotni naš kulturi nov temeljni kamen na glasbenem polju. Tudi g. Samo Hubad se je ob tej izvedbi dvignil višje v svojem dirigentskem dejstvu, ki mu je poleg kole dr. Svara tudi njegovo lastno prizadevanje močna opora za uspeh.

Drobne in zanimive za dolenskega kmeta

Novo mesto, 25. junija.
Med dolenskimimi kmeti-vinogradniki se je že začel javljati strah za letošnjo usodo vinogradov in vinske letine, ki ga je povzročilo pomanjkanje modre galice, ki je sicer bila od merodajnih faktorjev pravočasno naročena, pa so vojni dogodki preprečili njeno pravočasno dobavo in dostavo. Gospodarska zveza v Ljubljani se je od vseh početkov novih razmer trudila, da bi našim vinogradnikom zagotovila vsaj najnujšje potrebe po modri galici, kar ji je deloma sedaj uspelo. Tudi je namreč prejela prvi vagon modre galice, od katerega bo 4000 kg odpadlo na novomeški okraj. Vendar bodo to galice dobili le oni vinogradniki, katerih vinogradi ne ležijo na teritoriju, ki je bil začasno zaseden od nemških čet. Ti vinogradniki bodo morali počakati na naslednjo pošiljko galice, ki bo, kakor upajo, kmalu dospela. Modro galico, ki je določena za novomeški okraj, bo oddajala Nabavna in prodajna zadruga v Novem mestu in to proti potrdilu pristojne občine, ki bo morala vsebovati površino vinograde in izjavo, da reflektant galice nima na zalogi. Količino modre galice, ki bo odpadla na vsak hektar vinograda, bo v spoznanju z novomeškim okrajnim glavarstvom določila Gospodarska zveza v Ljubljani. Okrajno glavarstvo bo tudi vodilo nad oddajo galice najstrožjo kontrolo. Cena galice bo brez embalaže 0,50 din za kilogram, kar je zelo poceni, če pomislimo, da tudi lani galica ni bila mnogo cenejša.

Danes se vsak kmet trudi, da bi si z izrabo vseh produktov, ki mu jih zemlja da, povečal svoje dohodke. V tem oziru se sedaj dolenskim kmetu obeta lepa prilika, da vnovič nekatere produkte, katerim doslej ni posvečal nikake pažnje. Mednarodne trgovske prilike so take, da je zelo težko ali sploh nemogoče dobiti kolonialno blago, med njim čaj. Ker tega čaja ne bo, bodo potrošniki se-gali po domačih čajih, ki bodo nadomestili kolonialnega. Kmetom je zato svetovati, da se bolj kakor doslej zanimajo za zdravilna zelišča, zlasti za lipovo in robidovo cvetje, ki ga naj ponudijo krajevni zadrugi. Če zadruga v kraju ni, pa se naj obrnejo na krajevno Kmečko zvezo ali kako drugo

društvo kmetijskega značaja. Ta se naj včlaní v Gospodarsko zvezo v Ljubljani, Tyrševa cesta 29, ki bo skušala to blago na domačem ali inozemskem trgu vnovčiti.

Lep zaslužek se dolenskim kmetom letos obeta tudi a spravljanjem oljnatih semen: bučnic, semen solnčnic in lanenega semenja. Zlasti naj bi kmetje kar največje pažnje posvečali bučnicam. Preden dajo buče živini za pičo, naj iz buč izločijo bučnice in jih posušijo, nato pa kakor zelišča ponudijo krajevni zadrugi, oziroma Kmečki zvezi. Po vseli verjetnosti se bo dalo dobro prodati repno seme, za katero se bo dober trg našel doma in v inozemstvu. Isto velja za deteljino seme, rdečo in inkrnatko. Kakšne bodo cene tem produktom, zaenkrat v svo gotovostjo še ni mogoče reči, gotovo pa je toliko, da bodo kmetje pri njih prodaji gotovo prišli na svoj račun.

Kmete opozarjamo tudi na to, da kupuje Gospodarska zveza v Ljubljani vsake količine drv cepanice po 31 do 82 par kg franco Ljubljana. Ta drva ne smejo imeti več kakor 10% kroglice.

Ob tej priliki bi opozorili tudi na zanimiv pojav, ki ga doslej še nismo poznali. Pričela se je namreč velika akcija za zaposlitev dijakov pri kmečkem delu. Dijaki, ki gredo na kmečko delo za hrano in stanovanje, bi se s takim delom seznanili s kmečkim življenjem in njegovimi potrebami, kmet pa z njimi dobi ceneno delovno moč, ki jo preko poletja čisto tako težko dobi. Če bi kak kmet bil pripravljen čez poletje vzeti na delo kakoga dijaka, naj to sporoči merodajnim lokalnim faktorjem, ki mu bodo v Ljubljani našli dijaka, s katerim bo prav gotovo zadovoljen. S čim večjo zaposlitvijo dijakov pri kmečkem delu bi bilo storjeno veliko delo za pravilno spoznavanje kmečkega dela in življenja, istočasno bi pa bilo izvršeno dobro delo, ker bi revni dijaki, ki ne morejo na svoje domove, bili vsaj čez poletje rešeni skrbi za vsakdanji kruh in za streho nad glavo. Kdor ima torej možnost, da prehrani poleg lastne družine še kak žolodec, naj čez poletje vzame na delo dijaka, ki mu bo za dobro delo hvaležen.

Hausa — občevalni jezik v Zahodni Afriki

Zaradi razširitve sedanjih vojnih spopadov v Afriko, se je v vseh nemških krogih zopet vzbudilo zanimanje za ta del sveta, na katerem aktivno posega v borbe tudi nemško letalstvo in ostali oddelki nemške oborožene sile.

O razmerah v Afriki ter o občevalnih jezikih tamošnjega domačega prebivalstva je imel dne 3. junija v vojaškem kazinu na Dunaju zanimivo predavanje znani raziskovalec Afrike dr. Elber-Eberl. V svojem predavanju je poudarjal, da je o zahodni Afriki v splošnem ter o občevalnih jezikih tamošnjih domačinov razširjen zelo mnogo napačnih mnenj. Tako je med drugim velika zmotna, da obstaja posebni zahodno-afriški jezik z več dialekti. Prof. Czermak je prav tako pred kratkim poudarjal, da je v Afriki skoraj 600 različnih jezikov in še več dialektov. Med temi jeziki je zelo razširjena hausa, jezik, ki ga govori istoimensko pleme v srednjem in zahodnem Sudanu. Hausa smatra za svoj materinski jezik okoli 20 milijonov tamošnjih domačinov, ki zaradi svojih sposobnosti vzdržujejo trgovske stike z ostalimi afriškimi rodovi. Predavatelj tudi opozarja na prednosti, ki jih ima človek od znanja tega jezika na poti v bivši nemški koloniji Kamerun in Togo. Zatem pa pripoveduje, da se je svoječasno mudil na področju Siere Leone. Jezika domačinov ni znal in razumel. Že ves obupan se je spomnil dveh mož, ki ju je smatral za pripadnika rodu hausa. Hitro ju je poiskal ter nagovoril v tem jeziku. Moža sta ga razumela ter je prvim besedam sledila značilna in dol-

gotrajna pozdravna scena, pri kateri je bilo govora o vsem. Domačina sta mu nato preskrbela še učitelja-domačina za pouk jezika tamošnjih rodov.

Prav tako bi bilo tudi napačno mnenje, da je pismo v Afriki nekaj izredno redkega. Ker je prebivalstvo pretežno mohamedansko, so zanje merodajne tudi arabske pismenke. Med posameznimi rodovi so nekateri tudi zelo nadarjeni. Tako plemo Ful v Sudanu, ki je poleg tega še zelo bojevito in ima svoj pismeni jezik. Na področju Siere Leone je izkv. Koranko. Ponekod so si domačini skušali napraviti tudi lastne pismenke. Tako v Liberiji, kjer živi plemo Fej, ki ima svojo abecedo, odnosno svoj zlogovni jezik ter svoj jezik piše. Plemo Fej je zelo okretno in sposobno ter je kot trgovski narod visoko v čislju. Svoj jezik skuša razširiti tudi med druga plemena. Dr. Elber-Eberl omenja, da je leta 1935 pri omenjenem plemenu zasledil zlogovni jezik, ki ima v vsem 190 pismenih znakov. S približno enakim številom znakov piše tudi plemo Mendov. Med njimi je je obvladal angleščino v govoru in pisavi, toda v poglavarji okoliških plemen si je dopisoval samo v zlogovnem jeziku Mendov. Razen tega ima to plemo tudi še posebne znake za štetje ter vodi svoje knjigovodstvo s svojimi številkami. Tudi v Nigeriji je posebno plemo. Jezik hausa je za Evropejca razmeroma lahek. Tudi izgovarjava ni pretežka. Razen v Sudanu ga pa ne razumejo v Egiptu, Tunisu in Alžiru.

Zlata vez ljubezni — prstan — je star 2000 let

Prstan, zlata vez ljubezni, ki si ga izročita zakonca na poročni dan v znak večne medsebojne ljubezni in zvestobe, je lahko ponosen delež nazaj na svojo zanimivo in razgibano preteklost. Zakon.prstan je kot zunanji znak zakonske vezi že 2000 let star. Prvi narod, ki na splošno nosil prstane, je bil rimski narod. Prstani pa so bili znani že mnogo prej, pa jih v predrimskih časih ni smel nositi vsak človek, marveč le nekateri izbranci. V Babilonu so smeli nositi prstane samo privilegirani stanoviti, prav tako tudi v Egiptu. Če je nosil prstan kdo drugi, ki po svojem stanovskem položaju tega ne bi smel, je bil obsojen na smrt.

Prvikrat so se pojavili prstani kot splošen znak zakonske vezi okoli leta 400 pr. Kr., in sicer železni za plebejce ter zlati za plemstvo. Vendar pa še takrat tudi niso na splošno podrli. Leta 200 pr. Kr. so v Rimu že vsi nosili prstane. Po prstanu si lahko takoj spoznal, kateremu stanu njegov lastnik pripada. Šele cesar Hadrijan je to razliko odpravil in cesar Justinijan je dovolil, da smejo tudi sužnji nositi zlato prstane.

Navada, nositi zakonske prstane, se v Rimu ni dolgo obdržala. Ljudje so pozabili nanje in so jih uvedli šele v petem stoletju po Kristusu, in sicer iz praznoverja. V tistem času je po Evropi mrgolelo vedeževalcev, alkimistov, napovedovalcev usode iz rok in ljudje so bili zelo

praznoverni. Poganstvo še ni bilo premagano, pač pa zelo oslabiljeno, krščanstvo pa se še ni razmahnilo. Tuhtali so, kako bi lahko zakonce stanovitno zvezali v ljubezni in nazadnje so francoski vedeževalci rekli, da je na prstanu ljubezenski živec, ki vodi naravnost v srce. Če pritiska na ta živec kovinski prstan, praviijo vedeževalci, je ljubezen »ujeta« in ne more več uiti.

Ko se je to razvedelo, se je hitro razširila navada, nositi prstane in je ostala do danes. Cerkev je dala prstanom drug pomen in vidi v njih simbol zakonske ljubezni in zvestobe.

V šestem stoletju po Kr. so prišli v navado tudi zaročni prstani. Po pripovedovanju hiromanta Callija Girolana so morali nositi zaročne prstane na prstanih leve roke, da bi ljubezen bolj privezali in ji zabranili prevelik razmah. Porodne prstane so nosili na desni roki, ker je ljubezenski živec na desni roki močnejši, kakor na levi. V bistvu pa je prstan bil in je ostal simbol ljubezni. Oblike prstanov so bile v raznih dobah različne. Bili so čisti, ko so nosili ljudje zelo široke zlato prstane, drugič so zopet hoteli imeti čim ožje. Moda, kateri je podvržena mnogo, kar je človeškega, je imela tudi pri prstanih važno besedo. Končno je prodrl prstani poročni prstan brez kamnov in drugih okrasov, kakor je bil v navadi že pred 2000 leti. (1.)

Slovnica italijanskega jezika

Tržaška avtorja U. Giacomuzzi in L. Duci sta napisala v italijanščini slovnico za tujce, ki se hočejo priučiti italijanščini. Ta slovnica je zanimiva, ker je pisana popolnoma italijansko. Podaja najprej v italijanščini osnovne pojme italijanske slovnice, pri čemer se vidi, da je poudarek posebno na tem, da se tujec priuči duha italijanskega jezika, ne pa da se navadi kopice slovnicih pravil, ki ne morejo ostati vedno v spominu in seveda praktično za hitro rabo jezika ne pridejo v poštev. Vse vaje v slovnici so podane v obliki skrbno izbranih beril, ki postopno uvajajo učenca v znanje italijanskega jezika. Ni pa seveda pozabljena tudi slovnica sama, ki je podana kolikor mogoče nazorno v italijanščini seveda, pa tudi s številnimi primeri.

Da se tujci lahko poslužujejo te knjige, je dodan besedni seznam k posameznim lekcijam in odgovarjajoči italijansko-slovenski slovar. S to drugo knjižico s slovenskim besedilom (starejšega kova) pa je v največji meri omogočena poraba italijanske slovnice z lekcijami.

Vsekakor ima ta način italijanskega jezika svoje prednosti, katere vedo ceniti posebni oni, ki jim gre za to, da pridobijo čimprej kolikor

mogoče veliko praktičnega znanja italijanskega jezika. Zaradi tega je razumljivo, da je taka slovnica našla mnogo odjema. Predvsem je ta italijanska slovnica dobila že nemški besednjak ter madžarski besednjak. Pripravlja pa se še hrvaški, francoski, angleški itd. To dokazuje praktično porabnost knjige za vse one številne, ki se hočejo naučiti italijanskega jezika bolj po duhu kot samo na osnovi slovnicih pravil. Služi pa tudi za osnovo pri jezikovnem pouku v Nemčiji, kakor ga daje berlinski fascio.

Tako ima slovnica dejansko dva dela, ki spadata organsko skupaj: prva knjiga je »italijanska slovnica za tujce, popolnoma v italijanščini, drugo knjigo pa tvori besedni seznam k posameznim lekcijam in slovar, v našem primeru sedaj tudi v slovenščini. Tako bo prilika dana onim, ki se uče italijanskega jezika, da bodo lahko poleg naših slovnice, med katerimi je doživela največji uspeh Lebnova vadnica, porabljali tudi to italijansko slovnico, ki je zdaj izšla.

(U. Giacomuzzi - L. Duci: Grammatica italiana per stranieri, in Besedni seznam k posameznim lekcijam in abecedni slovar v slovenščini. La editoriale libreria S. A., Trst, cena obema zvezkoma 14 lir, posameznih zvezkov ne prodajajo, dobi se v vseh knjigarnah.)

Golobi pismošose so še vedno koristni

Tudi danes človek še vedno potrebuje golobe pismošose. Njegovo vlogo, zlasti v moderni vojski, je sicer prevzel telefon in radio, toda videli bomo iz naslednjega, da je golob pismošosa še vendar tudi danes človeku zelo koristen in potreben.

Ni še dolgo tega, ko je prispela v južno-ameriško pristanišče Rio de Janeiro neka potniška ladja, ki je pripeljala mnogo imenitnih potnikov. Čim je ladja pripeljala v pristanišče in so spustili most, so takoj pridrli na ladjo prodajalci časopisov z nekim popoldanskim listom, ki je imel objavljene slike najslavnejših potnikov s te ladje. Na ladji so jih slikali štiri ure pred pristankom v Rio de Janeiro, ko je bila ladja še na odprtem morju, pa so se vendar pojavile njihove slike v listih prej, preden so prispeli na celino. Ko so fotografi na ladji opravili svoje delo, so fotografije takoj odnesli v uredništvo golob-pismošose, ki so bili za te namene posebej naučeni. Zlasti Japonci radi uporabljajo golobe za prenašanje fotografij iz ladji in vsak večji list ima vsaj petdeset izučeni golobov. Na Japonskem imajo golobe-pismošose tudi ribiči. Ko pridejo na mesto, kjer je dober lov, spuste golobe pismošose, ki lete na njihove domove s pismi, v katerih sporoče svojem, kdaj se bodo vrnili in kakšen je lov. Nekatere ladje še danes nimajo radio oddajnih postaj. Tudi te ladje imajo golobe pismošose, ki so mnogokrat njihova edina zveza s celino. V nekaterih krajih na Japonskem, kjer ni telefona, nosijo zdravniki s sabo cele koše golobov-pismošos. Ko pregledajo bolnike, napišejo recepte in spuste golobe z njimi v lekarno, da pripravijo zdravila še pred povratkom zdravnikov. Hitra pomoč z zdravili večkrat reši življenje kakemu bolniku.

V Afriki govore sedem sto jezikov

Po raziskovanjih in statistiki misijonarja Karla Wiltnerja živi v Afriki še vedno okoli 120 milijonov domačinov. Ti Afrikanci govore okoli 700 jezikov. Čemu toliko jezikov? Veliko število jezikov in narečij imajo Afrikanci zato, ker žive afrikanška plemena zelo oddaljena drugo od drugega na velikih pokrajinah. Ločijo jih pragozdovi, velike pušave in stepe in zato le redko pridejo med seboj v dotik. Navadno se srečujejo le pri bojnih ali roparskih pohodih. V velikem številu afrikanških jezikov se opazata predvsem dve skupini. Prva skupina je v jugovzhodni Afriki in se imenuje skupina bušmansko-hotentotskih jezikov. V tej skupini je kakih 450 različnih jezikov. Ni pa popolnoma čista, ampak mestoma prehaja že v drugo skupino. Druga skupina se razprostira v severozahodni in centralni Afriki in je znana pod imenom bantu jeziki. V zulu-donskem jeziku bantu-jezik, ki ga govore v Kongu in je najbolj razširjen, tiskajo celo časopise. V tem jeziku je napisanih tudi nekaj romanov. Najbolj znan je roman švedskega misijonarja Kurta Simberta z naslovom »Afriški Napoleon«. Roman je zelo zanimiv. Opisuje življenje Kamboja, poglavarja nekega južnoafriškega plemena.

Ognjenik z 80 žreli

S Petropavloska, s polotoka Kamčatke, je prišlo sporočilo o mogočnem delovanju ognjenika Tolbaščika. V noči na 19. maj so se v sčani iz vasi v bližini ognjenika preplašili iz spanja zaradi silnega bučanja. Čim so vsi v grozi prišli na cesto, so zagledali, kako se kar snopi plamenov dvigajo iz ognjenika v zrak, črn dim se je valil v nebo, vmes pa je grmelno in treskalo ko na sodni dan. Sneg, ki pokriva vnožje ognjenika, je bil mahoma pokrit z lavo in črnim pepelom. Nebo je žarelo od samega ognja, da je bilo svetlo kot podnevi. Hiše so se stresale, vse zidovje razpokalo, nobena šipa ni ostala cela. Seveda so se vaščani razbežali v bližnje kraje in vsa vas je bila na mah izurnta. Tolbaščik, ki je približno 30 km oddaljen od Ključevske Sopke (ki je največji ognjenik v Aziji), ima zdaj kar 80 bljuvajočih žrel. V letu 1937, je bilo na polotoku Kamčatki vsega skupaj 50 izbruhov iz teh ognjeniških žrel.

Pristanek v pragozdu

Mnogo hudega so morali prestati trinajsteri kolumbijski letalci, ki so bili prisiljeni s svojimi trimotornimi vojaškimi letalom pristati sredi pragozda med poletom z Caucaje v Tarapaco. Sedaj so se vrnili v Bogoto. Zaradi težkega stanja so jih morali šest takoj prepelati v bolnišnico. Vojaška letala so bila tri dni iskala ponesrečeno letalo in so ga nazadnje našla blizu izvirov reke Amazonke, 240 km od brazilske meje. V tej pokrajini je ozračje zelo nemirno, polno vetrov in nenadnih neviht. Ni še dolgo tega, kar sta se tod že ponesrečili dve drugi letali. Najprej so poskušali rešiti ponesrečence po zraku, pa se ni dalo, ker je pragozd daleč naokrog pregoz in neprodiren. Z velikimi težavami so nato prišli k ponesrečencem po reki Rio Purito, ki je bila zaradi deževja zelo narastla. Končno so le rešili posadko, med katero je bilo tudi nekaj višjih oficirjev. Več dni so jim morali dovažati hrano in zdravila z letali. Vsi so bili bolj ali manj poškodovani. Ko so čakali na pomoč in so že mislili, da je ne bo, je neki mehanik šel k reki, da bi tam naredil splav, pa so ga požrli krokodili, ki jih je tam izredno mnogo.

»Nerola! Ali ne znate pozvoniti?«
»Zvoniti že znam, ampak kolesariti ne.«

Matija Malešič

V zelenem polju roža

Izvirna povest

Metka je bila srečna. Zavidale so ji tovarišice mesto ob Ribničanu. Ko se je vrnil Tine, je brez obotavljanja sedel na drugo stran k njej. Nadučiteljjeva Vida ni mogla skriti, kako jo boli Metkino odlikovanje in priznanje. Učiteljščenica ni hotela sprva igrati s kmečkimi fanti in dekleti! Prav ti je, nadulost, da je zdaj študentom več Metka ko ti.

Srečna, srečna je bila Metka. Zašumelo je svilenato krilo, kadar se je zganila. Šumenje svilene obleke se je zlivalo z zvoki pesmi, ki so jih ne-utrudljivo peli, v občutek zadovoljstva in želje: Dolgo, dolgo naj bo tako.

Ko da bi mignil, je prišlo spoznanje, da je treba domov. »Ne še, ne še!« se je opogumil Kalumet, naročal vina in silil v njo in Tineta. Če ne bi bilo Amerikanca, bi se Metka obotavljala. Ker je bil tudi oče že preveč zgovoren in se mu ni nikamor mudilo, je morala Metka siliti k odhodu. O, le zakaj tako naglo, naglo beže trenutki, ki so lepi in v katerih je človek srecen?

Oprezal je Vekoslav, da bi se pridružil, pripravljal se je orožnik, da jo spremi domov. Metka si ni vedela pomoči. Potočila je Ribničanu, Tinetu ni mogla, ker je silil vanj Amerikanec, ki se je hotel na vsak način znebiti svojih dolarjev. Očeta ni bilo čisto nič sram, piti za ameriški denar.

»Oče Zavrtnik, midva imava danes še važne razgovore!«

Ves je oživel oče. »Da, Gašper! Važne razgovore! Sediva, da se domeniva!«

Študent je videl, kako je Metka ko na trnju, opazil je, kako obupno, pa brezuspešno se Tine otepa Amerikanca. In ni hotel sesti. »Ne sme va

5

več piti, oče Zavrtnik! Kaj pa, če vas opeharim za Majdo i za grunt?«

Oče v ogenj. Videlo se mu je kako se mu dopade, da ga imenuje zabavni študent očeta Zavrtnika. »Dobro človek ste! Niste tak, kakršen ste bili popoldne na odru. Dam vam oboje, i grunt i Majdo!«

»Ali oče! Metka je potegnila očeta od mize in od Kalumetove družbe.«

Kalumet pa se ni dal premotiti.

»Ostanite!« Angleška beseda. »Sedaj pride najlepše, ko nas bo manj, vsi skupaj pri isti mizi. Študent, gospod študent!« Angleški stavek. »Kri- sta... Majda, Metka! Tine, gospod Gašper, ostanimo! Grozdek, vina gor!« Ko je videl, da jih ne bo zadržal, je hotel vzeti vina s seboj in iti z njimi.

Metka se je morala pošteno razjeziti, Ribničan je moral porabiti vso svojo zgovornost, da so ločili očeta od Kalumeta in mize, na kateri so ostali polni litri. Tine je zadržal Amerikanca, da ni krenil z vinom za njimi.

»Ali je vsiljiv,« je prisopihal za prijateljem, Metko in njenim očedom, ki se še zmerom ni pomiril in je mislil na to, da bi se vrnil h Grozdeku, kjer je lepo, kakor še nikdar ni bilo.

»Ali, oče Zavrtnik, kaj vam nisem rekel, da morava govoriti na samem?«

»Tisto že, seveda, ali...«

»Sevajda recite, pa bo prav!« se je muzal Ribničan. »Se-vaj-vaj-da!«

»Sevajda!« se je zamotil oče.

»Ne, sevajda!«

Metka je postala. Tako tih je bil Tine. Ozrla se je nanj. Da ga ni spravil vsiljivi Kalumet ob dobro voljo.

Jo, kako je bliščalo in gorelo v Tinetovih očeh. To je bil tisti ogenj, ki se je vžgal v Francetovih očeh, ko jo je na odru poprosil, naj posreduje zanj, da bi igral. Tako so gorele Vekoslavove, tako so bliščale orožnikove oči, ko sta jo ustavila pri Grozdeku. Ne, ne, še vse lepše ko

oglenj v očeh tistih drugih, je gorelo v Tinetovih očeh.

Kaj hoče tvoj razžarjeni, svetli, plamteči, pa ves skrivnostni pogled, Tine? Saj je človeka kar strah ob tebi, Tine...

Obstane Tine. »Metka!« Mehak, trepetajoč glas. Metko mehko v Tinetovem glasu sladko omamila.

»Ali ni bilo danes lepo?«

»Lepo, o, hudo lepo, Tine...« šepetaje Metka.

»Najlepše je sedaj! Glej, kakšna noč...«

Lepa, prelepa poletna noč. Zareče zvezde sanjajo na nebu, vsenaokoli mir, vsenaokoli polno skrivnosti. Metka dvigne pogled proti Tinetu, pa ga naglo povesi. Joj, kako gori v Tinetovih očeh, vse silneje, vse bolj plamteče?

Potem... potem pa... Kaj je to bilo?... Kdaj in kako se je dogodilo?...

Bežal je Tine od Metke, ko da mu gori pod nogami... Ko da ga je sram... Ko da je storil nekaj, kar se ne sme in je greh... Metka je bila tako zavzeta in presenečena, da je obstala na mestu. Kaj, kaj se je zgodilo?

Gorijo Metkine ustnice, ko da se je preselil ogenj iz Tinetovih oči na nje.

In Metka vsa plaha, vsa vznemirjena, vsa razvnet, vsa zavzeta, vsa drhteča. Svetleje gorijo nebeške zvezde ko prej, tišina naokoli je vse bolj skrivnostna ko prej, v srecu je Metki mehko, mehko ko da se preliva toplota z ustnic v srecu. In tesno je Metki v srecu, tesno, tesno, mehko, sladko, čudno, čudno... Še nikdar tako!

Dolgo ni mogla Metka tisto noč zaspati. Zvezde so že bledele na nebu, ko je še slonela pri oknu. Obraz so ji božale njene ljubljene, njene rože. Premišljevala je dogodke tiste prelepe, nikdar pozabljene nedelje. Kadar jo je zmotil vrisk z vasi ali petje pri Grozdeku in se je zdrznila, je zašumela na njej svileni obleki. Metki ni dalo, da jo sleče. Nekaj ji je reklo, da bi takoj tedaj bilo konec vsega lepega.

Fantje so vriskali na vasi. Tinetovi vriski so

bili lepši in bolj zvonki od vseh. Oj, kako so božali Tinetovi vriski Metko. Ko rože, njene prijateljice...

II.

Pismonoša je vstopil v hišo. Ni prinesel časnika, ne pisma od tete, ne razglednice od fanta, ki je hotel Metko podražiti in ji ponagajati. Zavojček, ličen, skrbno obvezan in zapečaten zavojček je prišel po pošti za Metko. Pismonoša ga ni hotel izročiti nikomur drugemu v roke ko njej, še podpisati se je morala in potrditi prejem. Metki je silila kri v glavo. To bo zopet kaka prav neslana fantovska šala. In je hotela pobegniti z zavojčkom in ga kje na samem odpreti. Oho, to je nalezela pri domačih! Pred vsemi je morala zlomiti pečat, prerezati vrvi, odvit papir, odpreti pokrov. Pritisnila je zavojček tesno k sebi, da ga hitro zapre in zakrije radovednim očem, če je šala le pre-robata in bi jo preveč osmešila. Ko pa je videla, kaj je v zavojčku, so ji roke omahale. Vprašuje je pogledala mater in položila zavojček na mizo. Sestra in bratje so planili po njem in ostrmeli.

V zavojčku je bila zlata ura, majhna ženska zlata ura.

Začudenje je bilo toliko, da ni nihče mogel do besede. Brat je dvignil uro iz zavojčka in jo obtipal. »Prava je! Ni iz sladkarij, tudi pozlačena menda ni, tako se more svetiti le pravo zlato.«

»Ni prava, saj ne gre!« ga je zavrnil mlajši brat, ki mu jo je iztrgal iz roke in jo pristavil k ušesu.

»Bomo videli!« In starejši brat se je znova polastil ure, jo navil in si jo pritisnil k ušesu. »Gre, ali ne?« jo je nastavil bratu k ušesu.

Gre! O, kako gre! Kako lepo, prijetno, enako-merno tiktaka!

In deset ljudi je napelo možgane: Kdo je poslal uro? Metki je šinila po glavi misel: Kalumet. Ko je gledala bleščeče zlato, se je spomnila zlatih Amerikancevih zob, polna usta zlatih zob. Zlata ura v njegovem žepu, zlata verižica čez te-lovnik, zlat prstan na roki, vse zlato pri njem.

Ključavnica, ki izda vlomilca

Neki madžarski ključavničarski strokovnjak je iznašel ključavnico, ki je zelo neprijetna za vlomilce. Na zunaj se ta ključavnica nič ne razlikuje od navadnih drugih ključavnic, ima pa v sebi posebno napravo na električni pogon, ki da takoj znak, če je v ključavnico vtaknjen napačni ključ. Samo en ključ, in to tisti, ki je stalno v rabi, lahko brez ovir odklene ključavnico. Kakor hitro jo kdo skuša odpreti z drugim ključem, ključavnica sama na ves glas opozori okolico na to.

Kako se iznebiš smrčanja

Nikomur ni smrčanje sospalec prijetno, ki je včasih tako močno, da lahko prebudi človeka iz najboljše sna. Navadno smrči človek, če leži na hrbtu in ima odprta usta. Odvadiš se ga prav lahko. Če ležiš na desni strani, položi desno roko na levo ramo, če si pa na levi strani zaspal, deni levo roko na desno ramo. In ne boš več smrčal ter boš razveselil vse domače, če si jih dosedaj moril s mrčanjem. (K)

Comptometer **Comptometre,**
calculatrici Burroughs, račun. stroje Burroughs,
Direct, usate **acquisti** Direct, rabljene **kupim**
contanti. Scrivere: za gotovino. Pisati:
Casseta 37 C. Unione Pubblicità Italiana - Torino

Malioglasil

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Urarskega pomočnika

dobrega, iščemo. Vpraša-
ti pri A. S. Logar, Ljub-
ljana, Pred škofijo 15.

(b)

Posestva

»REALITETA«

posestna posredovalnica
v Ljubljani je samo
v PREŠERNOVI UL. 54,
nasproti glavne pošte.
Telefon 44-30.

Pozor!

Kupim takoj trgovsko ali
stanovanjsko hišo v Ljub-
ljani, do 350.000 lir. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 9191.

(p)

Hlapca

treznega in zanesljivega
voznika, sprejem takoj.
Sušnik, Ljubljana, Zalo-
ška cesta 21.

(b)

Kupimo
VSAKOVRSNO
ZLATO
SREBRO - PLATINO
BRILJANTE
SMARAGDE-SAFIRJE-RUBINE
BISERE I.T.D. STARIŠKE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJIM CENAM
STARA TYARDA
JOS. EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Vsakovrstno zlato
briljante in srebro
kupa po najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Franciščanska ulica 8

V najem

Mlekarno

na deželi, s koncesijo pro-
daje deželnih pridelkov
in avtomobilskega prevo-
znitva — dam v najem.
Več pove uprava »Slov.«
pod št. 9183. (n)

Razno

Monograme za robce
in perilo, gumbe, gum-
nice, entel, ažur, predtisk
izvršimo takoj. Tamburira-
nje oblek, vezenje perila.

Matek & Mikeš
Ljubljana, Franciščanska ulica
nasproti hotela Union

Cvetje, sadje, zelenjava
vedno v zalogi. BALOH,
Kolodvorska ulica št. 18.
Telefon 39-66. 1

ZRAČNA POŠTA || POSTA AEREA

Nagle zveze z vsem svetom.

Napišite na naslovni strani dobro vidno

„Per via aerea“, za inozemstvo „Par avion“

Stanovanja

Oddajo:

Enosobno stanovanje

manjardno, oddam 1. ju-
lija, avgusta ali septem-
bra. Bleiweisova 9/II. (C)

Prodamo

Voziček

globoki in športni, stalni
stroj in čevlje 37 prodam.
Zorc, Marenčičeva 3.

Kupujte

pri naših inserentih

ČETRTI GOST

Roman.

»Jaz pa nimam tega vtisa, ko da bi se bila ta družba sestala zaradi zabave.« je zamišljeno dejal Sanders. »Samo to pomislite, kako ti ljudje sedijo okrog mize, skoraj kakor lutke v izložbi. Pa pred slehernim je isti kozareček... To ne kaže na kako veselo družbo, pač pa je podoba nekakšne formalne seje.«

»Res je,« je rekla Murcia. »Ves ta čas sem morala misliti na ta čudoviti prizor. Vi imate prav. To ni bila družba za veseljačenje. Moj oče je sploh malokdaj šel v kako družbo. Alkohola skoraj sploh ne pije. Ta večerni se-
stanek je bil povsem svojega pomena.«

Nato so za hip utihnili.
Deževne kaplje so enakomerno udarjale na streho. Mahoma se je Ferguson okrenil, zaprl vrata sosednje sobe in je naglo in ne-
pričakovano vprašal Sandersa:

»Saj vi brez dvoma kaj veste o tej družbi, ali ne?«

Sanders, ki se je zmeraj po načrtu bavil s svojimi študijami, ni maral takih nenadnih naskokov.

»Jaz o tem prav nič ne vem.« je prav mirno odvrnil, »toda nemara bi človek tozadevno marsikaj zanimivega zvedel...« kaj prav iz-
rednega, ali ne, gospod Ferguson?«

»Gospod, jaz nisem nič rek!«

»Dragi moj, meni se dozdeva čuden tič.« je odvrnil Sanders. »Vidim, da mi ni dano, da bi spravil kaj iz vas, a pri policiji bo to že drugače.«

Ferguson ga je posmehljivo pogledal in ta pogled je bil precej drugačen, kot je bil ves njegov zunanji videz. Dejal je:

»Vse se mi tako dozdeva, da me bo policija

5

še jako nadlegovala. Pa res še nisem imel še nikdar opraviti z njo in tudi v bodoče se ji ne dam v roke. Kdo pa sem jaz? Uradnik Bernarda Šumana, tako rekoč njegova senca in ne pomenim nič več ko kaka njegova mumija.«

Utihihnil je in kot bi se bil šele zdaj spomnil, je nadaljeval:

»Gospod doktor, verjamem, da ste poštenu. In prav zato vas prosim, ne vtikajte se v to zadevo in tudi vi ne, gospodična. Grozijo vama strašne reči...«

In še preden sta mu onadva utegnili kaj odgovoriti, je Ferguson odhitel ven.

Tretje poglavje.

Stvar se mota dalje.

Bilo je ob dveh po polnoči, ko je Sanders sedel v bolnišnici v čakalnici in ni vedel, kako se bo razvilo zdravstveno stanje onih treh po-
nosrečencev. Sredi misli ga zbudi glas policijskega nadzornika, doktorja Humphryja Mastersa.

»Kako me veseli, Sanders, da vas vidim tukaj, da se bom mogel vsaj kaj pogovoriti s človekom, ki ga tako čislam!«

»Hvala vam, gospod Masters!« je dejal Sanders in se je nasmehnil.

»Bil sem že na kraju zločina in sem si ogle-
dal tamošnji položaj. Zdaj so ondi zaposleni moji ljudje, pa sem si mislil, da ne bi škodo-
valo, če pridem semkaj pogledat, kako s paci-
jenti. Škoda je le, da so bili preneseni prej, preden je sploh prišla tjakaj komisija, da do-
žene zločin.«

»No, gospod Masters, pa je vendarle bolje en sam mrlič ko četvorica. On stari gospod Šu-
man je bil že v veliki nevarnosti.«

Isto mi je povedal doktor Hejlsen. Saj vam ničesar ne očitam. Zdravnik pravi, da so zdaj vsi trije izven nevarnosti, a da jih do jutri ne sme nihče izpraševati. Ali je to res?«

Mastersova navada je bila, da ni ničesar kaj verjel.

»Doktor Hejlsen je jako izurjen zdravnik, gospod nadzornik,« je odvrnil Sanders. Verjetno je, da ponoči ne bi mogli ničesar zvedeti od pacientov.«

»Tako je. Toda Hejlsen mi je dejal, da se tista mlada dama, gospa Sinclairova, jako hitro popravi. Najbrž ni imela ona toliko strupa v čašici. Ali mislite, da bi njej jako škodovalo, če bi ji zastavil nekoliko vprašanj? Seveda bi storil to jako varno in bi pazil, da se ne bi razburila.«

»Če doktor Halsen nima nič proti...«

»No, torej! Saj sem vedel, da boste kaj mo-
jih misli! Vendar bi želel, da mi vi o vsem
točno poročate. Z gospodično Blystoneovo sem
imel kratek razgovor. Jako je žalostna za-
radi očeta, vendar se mi dozdeva, da noče dosti
govoriti.«

Sanders je vse po vrsti povedal, nadzornik pa si je zapisoval. Čez nekaj časa pa je prene-
hal pisati in je začel zamišljeno hoditi po sobi.

»Vse se mi dozdeva, da bo to zadeva, ki se
ne bo dala razvozlati brez Stanleya Mary-
vala. Stvar je mnogo bolj zamotana kot bi se
dozdevalo na prvi pogled. Tisti Ferguson vam
je bil dejal, da so vsi ti štirje bili nekakšni
zlukovci?«

»Da, tako je rekel.«

»Pa mislite, da ni bilo to rečeno brez vsa-
kršne podlage?«

»Nikakor. Da bi ga bili slišali, kako je to
povedal!«

»Im, hm... Vsi sami zločinci, a nekateri
od njih tudi morilec!« je nadaljeval Mastus.
»Zakaj da je bil Hejly umorjen — bi že spadalo
semkaj. In kaj je bil še povedal Ferguson?«

»Nič drugega. Odšel je navzdol in se za-
prl v svojo pisarno.«

»Poznam to vrsto ljudi.« je dejal Masters
in pokimal z glavo. »Molči ko riba, oprezen do

skrajnosti. A kar nenadoma ti pa povedo stva-
ri, ki jih sploh niso mislili povedati. Seveda
je za to za nas važnega pomena. Ali mislite,
da je ta Ferguson vedel, zakaj da so se bili ti
ljudje sešli?«

Sanders je oklevaje odvrnil:

»Nič se ne bi začudil, če bi to vedel.«

»Hm!« je dejal Masters in se spet vsedel
na stol. »Kaj pa je gospodična Blystoneova
dejala na te besede?«

»Na katere besede pa?« je oprezno vpra-
šal Sanders.

Masters ga je pazljivo pogledal s svojimi
prodornimi, modrimi očmi.

»No, tako... saj je bil Ferguson dejal, da
je njena oče nepridiprav. Kaj se ni začudila, pa
prijela pokoncu? Kaj pa je vendar rekla na
to?«

»Rekla je le, da je mogoče, da je vprav
Ferguson morilec. Ko sva ga bila privkral za-
gledala, si je pravkar umival roke. Seveda je
gospodična kaj menila, da je imel krvave roke.«

Sanders je nalašč in posmehljivo govoril
tako. Tudi nadzornik se je nasmehnil tem be-
sedam, vendar so mu bile oči še nadalje čužeče.

»Saj to prav za prav niti ni izključeno,«
je dejal. »Toda, kaj pa pravite glede na to, ali
se je oni gospodični sploh kaj sanjalo o tem,
kar se je tam zgoraj dogajalo?«

»Mogoče.«

»Torej — šla je za svojim očetom prav do
tiste hiše. Dozdeva se, ko da je ponoči dolgo
stala na cesti in na dežju. Vse to pa le zaradi
tega, ker je bil njen oče napisal oporoko in
je odšel s četvorico ur! Sir Denis Blystone je
baje jako odlični kirurg?«

»To je res,« je nervozno potrdil Sanders.

Slišite, gospod Masters, ali pa vi nemara ne
polagate prevelike važnosti na besede tega
Fergusona? Saj ste vendar iz Scotland Yarda!

Ali vam ni nobena teh oseb znana kot zločin-
ska?«